929.8
B83u

n/v/-
7/58
£ 4/10/-
49

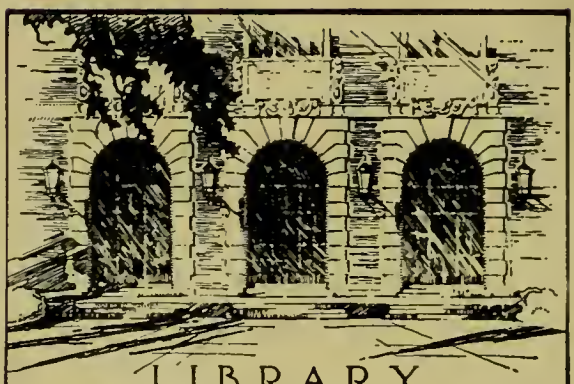

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY
OF ILLINOIS
EMBLEMS
x929.8
B83u

Rare Book & Special
Collections Library

1-1
137280
Nov. 19

UITLEGGING
OP DE
TYTEL-PRINT.

Hier zoekt de Zedekunſt aan Febus hulp en raad,
Om 't tómeloos gemoed der menſſen te beſtieren
Door Zinnebeelden, die het Loón van goed of kwaad
Afſchild'ren, wyl het hoofd en Koning van de die-
Door háre wysheid word geteugeld en geleid; (ren,
De jeugd vermaakt zig zelf in 't zien van haar taff'-
rélen,
Die 't oog verrukken, 't hart in vreugde en vrolykheid
Ontſtéken, en de ziel met deugden leszen ſtrélen;
Dus toond de Zedekunſt, door Febus gunſt ge-
ſchraagt,
Den ſterveling zyn pligt, die dikwils word geſchon-
den
Door Vrekheid, haat en twiſt, drie peſten waard ver-
jaagt;
Dies is het Zinnebeeld tot 's menſſen heil gevon-
den.

G. TYSENS.

UITBREIDING, VOOR: 10
ZINNEBEELDEN, door C.BRUL

UITBREIDING,
OVER
HONDERD
LEERZAAME
ZINNEBEELDEN,
DOOR
CLAAS BRUIN.

T'AMSTERDAM,
By HENDRIK BOSCH, Boekverkoper, over 't Meysjes Wees-huys, 1722.

x 929.8
B83u

AAN

DEN HEERE

SIMON SCHYNVOET.

BEMINNAAR VAN KONSTEN, WETENSCHAPPEN, ZELDZAAMHEDEN. &c.

Laat u myn vryheid niet mishaagen
Dat ik dit werk u op kom draagen;
Een werk, waar in, hoe klein 't ook zy,
Elk zinnebeeld een ſchildery
Der grootſte deugden kan verſtrekken,
Die ieders ziel naar boven trekken.
Aanvaard, myn Heer, van myne hand
En hert dan dit geringe pand,
Om myne dankbaarheid te toonen,
Wyl ik u anders niet kan loonen

Voor

Voor zo veel gunſt, die 'k naar myn magt,
Als onverdiend ſteeds dierbaar acht.
Dat 's Hemels onwaardeerb're zegen
U mag verzellen op uw wegen,
Enop uw huisgezin beklyf',
Dit wenſcht myn hert, terwyl ik blyf'

UW: E: D: W: Dienaar

HENDRIK BOSCH.

VOORBERICHT.

BESCHEIDENE LEEZER.

Leerzaame Zinnebeelden zyn als held're Spiegels, daar ieder zynen pligt in kan beſchouwen; 't zyn dierbaare vruchten vol geeſtelyk voedſel, voortgebragt van ſchrandere geeſten, en opgezet voor zulke zielen, die, naar den aart der Byën, honig uit alle voorkomende zaaken weeten te zuigen; 't zyn koſtelyke paerlen die 't gemoed verçieren; niet ſchaars te vinden, gelyk de eigentlyke: want heilige en onheilige geſchiedeniſſen vloejen er van over, en men behoeft maar weinig beleezen te zyn om er een overvloed van op te leezen. Egiptenaars en Chaldeeuwen, Grieken en Romeinen hebben zich afgeſlooft om ons met die onwaardeerbaare ſchatten te voorzien: Doch zy moeten alle by die van de H: Schrift in 't verſchiet verdwynen. Om nu van die van 't Oude Verbond te zwygen, wat zetten de zinnebeeldige gelykeniſſen met haare toepaſſingen de redeneeringen van 's Waerelds Heiland niet al kracht by! Op deezen grondſlag hebben de grootſte verſtanden der volgende eeuwen gebouwt; Ja die der hedendaagſche ſlaan noch ruſtig hand aan 't werk, om dat heerlyk geſtigt naar hunne magt te voltoojen, het zy ze eigen vinders van kunſti-

ſtige printverbeeldingen zyn, en daar over hunne gedachten uitbreiden; of 't zy ze daar toe ſtof uit tafereelen van anderen ontleenen. Van de laatſte, om ter zaak te komen, zyn de bedenkingen over deeze Zinnebeelden, die ik ten verzoeke van mynen waarden Vriend den Heere S. Schynvoet voor den Boekverkooper Hendrik Boſch berymt heb, die de plaatjes, weleer tot een ander werk gebruikt, in eigendom bezit. Ik heb de zinſpreuk, die onder ieder print ſtaat, juiſt niet overal als een regelmaat gevolgt, maar ik ben daar zo veel en weinig van afgeweken als my dacht dat het voorwerp een andere betekenis kon lyden als er voorheen van gemaakt is, om niet in een gelyke ſtoffe van redeneering te vervallen. Beſcheidene Leezer, beproef deeze dingen, en behou het goede 't geen er in mogt gevonden worden.

Cl. BRUIN.

OP DE
UITBREIDING,
OVER
HONDERD
LEERZAAME
ZINNEBEELDEN,

Van den zoetvloeijenden Dichter

CL. BRUIN.

Roem 't Hierogliſiſch zinnebeeld,
In Memfis zonnehof geteeld,
Waar mê de hooge Egiptſche naald
Tot aan den Hemel heeft gepraald,
Een onuitputb're wysheidsbron,
Die Plato tot zich lokken kon,
Op dat hy met dien zinneſchat

Ver-

Verſchynen zoude in Pallas ſtadt,
Waar door de wysheid der Kaldeen,
Kanopus prieſters niet alleen:
Maar alle geeſten deezer aard
Zou nooden tot haar bedevaart.
Van dit, zo wonderlyk geſticht,
Vertoónen zich nog voor 't gezicht
Veel brokken: doch vol duiſterheid,
Bewaard, om de oude majeſteit.
Dees ſchoone Egiptſche vondeling,
Die Romen van Athene ontving,
Bracht de eedle Penningwysheid voort,
Wiens kracht de waarheid onderſchoort.
Dees wysheid deelt de lauwerblaân,
Waar op men ziet geſchreven ſtaan
Den roem der helden, die wel eer
Door pen, en raad, of krygsgeweer,
Verheven zyn tot hoogen ſtand,
Ten dienſt en nut van 't vaderland.
Dees edele metaale ſchat
Verlicht des lands Hiſtorieblad,

Waar-

Waar op zelfs de alverſlindbre tyd
Zyn' diamante tanden ſlyt.
Dees laakt en ſtraft den aartstyran
Met zyn afgryſlyk vloekgeſpan,
En roemt den vreede, en 't heilig recht,
Of doemt den kryg, die ſteden ſlecht,
En leert dus in haar' ommevang
Der Ryken op-en ondergang.
o Hartverlokk'lyk Zinnebeeld,
Van Memfis dochter voortgeteeld,
Ik tel u by geen baſtaard kind,
Dat luſt in geile liefde vindt:
Maar eere uwe overſchoone Spruit,
Die niets dan deugd in zich beſluit,
Welke onze ziel met majeſteit
Van Godtsvrucht kleedt, en heerlykheid,
Gelyk ik haar door de eedle pen
Des wakk'ren Zededichters ken,
Die klapwiekt als een blanke zwaan,
Wanneer hy zwemt in Godts Jordaan,

Of ſchept verfriſſing by de bron,
En waterval van Libanon,
't Gebergte, op wiens verheven' kruin
De Dichtlauwrierkroon groeijt voor BRUIN.

PIETER LANGENDYK,

UITBREIDING

OVER

HONDERD

LEERZAAME

ZINNEBEELDEN.

LEERZAAME
HET EERSTE
ZINNEBEELD.

LAAT HY DIT ALLEEN HEBBEN,
EN BEHOUDEN.

OP

OP HET

Iſte ZINNEBEELD.

't Veſtaalſche vuur, aan de Eeuwigheid
Gewyd, moeſt altoos branden:
Zo moeten de offerhanden
Op 't hert-altaar, door wys beleid
Ontſteeken, ook ſteeds blaaken;
Op dat het zuivere gemoed,
In 's waerelds voor- en tegenſpoed,
Mag tot zyn God genaaken.
Myn ziel, laat dan dat yvervuur
Door weelde nooit verdooven;
Het ſtyg' met kracht naar boven;
't Verteer' de driften der natuur,
Door reine liefdevonken,
Door dankb're galmen en 't gebed,
En waare Godsvrucht zonder ſmet:
Zo zult ge eens heerlyk pronken
Met eene kroon die nooit vergaat.
Wel hem die 't minſt om 't meeſt verlaat.

HET TWEEDE ZINNEBEELD.

ZYN WORTELEN STELLEN HEM IN VEILIGHEID.

OP

OP HET

IIde ZINNEBEELD.

Deez' diepgewortelde Eik houd ſtand,
En zwicht noch buigt voor onweêrwinden:
Zo zal geen ramp de ziel verſlinden
Die door Gods liefde is vaſt geplant
In de aarde van 't oprecht geweeten;
Geen zwaare dondervlaag van haat,
Geen blixemſtraal van bitſe ſmaad,
En laſter met haar adderbeeten,
Geen ſtorm-orkaan van ongeluk
Doen haar ooit wankelen of wyken.
Hoe! zou zy op de proef bezwyken?
ô Neen: zy lagcht in ramp en druk,
En heft met vreugd het hoofd naar boven;
Haar onſchuld is haar Paradys:
Dus kan ze, op een verheeven' wyz'
Haar Schepper bidden, danken, loven,
In zegening, en ongeval.
Het welbewuſt gemoed ſtaat pal.

HET DERDE
ZINNEBEELD.

IK VERLAAT AL 'T ANDERE.

OP

OP HET

IIIde ZINNEBEELD.

Hoe grypt deez' Hand van 's hemels trans,
Naar de onverwelkb're Lauwerkrans
Van Eer, en laat de ſchatten
Van ryksſtaf, ſtaat en kroonengoud,
Voor hem die op den waan vertrouwt
En 't zichtb're wil bevatten!
ô Schets van een verheeven ziel,
Die nooit in zulk een laagte viel,
Om 't nietig ſlyk te kiezen
Van 's waerelds overvloed en luſt!
Zy mint de deugd, die bron van ruſt,
Schoon ze alles moeſt verliezen
Wat elk hier groots en dierbaar acht.
Weg weelde en overdaad en pracht:
Hier moet uw luiſter daalen,
Die uur op uur reeds nederſtort,
Terwyl haar Lauwer nooit verdort,
Om eens te zegepraalen,
En ſteeds te zyn met heil gekroond,
Daar zy met haar gemoed reeds woont.

HET VIERDE ZINNEBEELD.

VAN DAAR TREKT HY ZYN LEVEN EN DEUGD.

OP

OP HET

IV^de ZINNEBEELD.

Deez' Wynrank zou geen vruchten geeven,
Indien 't verkwikbaar zonnevuur
Haar niet verwarmen deed en leeven:
Zo moet de Schepper der natuur,
Die heilzon, eerſt met zyne ſtraalen,
De teed're rank van onzen ſtand
Beſchynen, zal ze vruchtbaar praalen:
Want ſchoon de wil al ſnoeit en plant,
Genade moet den wasdom ſchenken,
Of 't is verlooren wat men doet.
Wil aan dit zinnebeeld gedenken,
Gy, die, verwaand en trots van moed,
Door hovaardy te hoog geſteegen,
Uw netten rookt en God verlaat,
En de eed'le vrucht van zynen zegen
Toeſchryft aan eigen kracht en raad:
Laat u de Vorſt van Babel leeren,
Hoe haaſt zyn rank verging tot ſtof,
Toen hy dien heilglans moeſt ontbeeren.
Buig dan uw hert, en geef hem lof
Die 't all' bezit en 't kwaad kan wreeken.
Een dankb're ziel zal niets ontbrecken.

HET VYFDE
ZINNEBEELD.

WEDERSTAANDE WORD IK
GEBROKEN.

OP HET

Vde ZINNEBEELD.

Deez' marm're Zuilen, hard van aart,
Verbryzelen door de onweêrvlaagen;
Daar 't buigzaam riet zich zelf bewaart,
Als 't duikt voor felle donderſlagen:
Zo word een hert van ſteen en ſtaal,
Dat nooit tot weldoen word bewoogen,
Getroffen door den blixemſtraal
Van 't onweêrſtaanbaar Alvermogen;
Daar 't nederig en zacht gemoed,
In 's waerelds ſtormgevaar en woede,
Word door zyn liefde en kracht behoed.
ô Zalig buigen voor Gods roede!
Laat elk wie wil naar overdaad,
Naar ydele eer en grootsheid draaven;
Een vroome ziel, ſchoon laag van ſtaat,
Ruſt veilig in haar ſtille haven,
Daar 's levens-kiel geen ſchipbreuk lyd,
Van waar zy 't tuimelen der dwaazen
Beſchouwt in eene zee van ſtryd.
Wee hem, die trots en opgeblaazen
Door hoogmoed, die hoe't gaat nooit zwicht,
Een outer voor zyn gaaven ſtigt.

HET ZESDE ZINNEBEELD.

DAAR IS DE RUST NIET TE VINDEN.

OP

OP HET

VI^de ZINNEBEELD.

Deez' Vogelen, vermoeid door 't vliegen,
Verkiezen voor hunn' grond
Het riet, dat hen haaſt zal bedriegen:
Ziet daar, het zakt terſtond.
Wat word 'er menig menſch bedrogen,
Die, door een' yd'len waan
Zyn' grond van ruſt niet heeft gewogen,
Die denkt ſteeds vaſt te ſtaan
Op dert'le welluſt, eer en ſchatten:
Maar ieder is een Niet;
Die fondamenten zullen ſpatten,
Gelyk een ſtaf van riet.
Men kiez' dan de onverwrikb're muuren
Van Godsvrucht en Geloof:
Die zullen 's waerelds praal verduuren;
Die blyven voor den roof
Des tyds, die 't all' verſlind, ſteeds veilig:
Men ſteune op God alleen,
En leeve naar zyn' toeſtand heilig:
Deez' grond is 't nodig Een,
Waar op de ziel zich kan vertrouwen.
Dwaas zyn ze die op welzand bouwen.

HET ZEVENDE ZINNEBEELD.

LICHTENDE, VERLICHT ZE ALLES.

OP HET

VII^de ZINNEBEELD.

Het Kaarslicht, in deez' Zaal ontſteeken,
Ontdekt de ſchoonheid en gebreeken,
Die daar verborgen zyn,
Doch 't kan de kaars geen welſtand geeven:
Zo ſchiet de Bron van geeſt en leeven,
Door zynen zonneſchyn,
Op ieder zyn genade-ſtraalen,
Die in de zielvertrekken daalen,
Terwyl zyn Majeſteit
Nooit kan vermeerd'ren noch vermind'ren.
Wat ſchepſel kan den Schepper hind'ren,
Of zyne heerlykheid,
Die uit zich zelf beſtaat verhoogen?
Men loove en eer' dan 't Alvermogen
Vol vreugd met hert en mond:
Een dankb're kan ſteeds zegevieren:
Men vreez' hem tevens die de nieren
Beſchouwt tot in den grond.
Dat licht, 't geen 't all'verlicht door 't blaaken,
Zal eens de deugd gelukkig maaken.

HET AGTSTE ZINNEBEELD.

HY VERLICHT OOK DE GERINGSTE DINGEN.

OP HET

VIII^ste ZINNEBEELD.

Het Zonnelicht doet zyne ſtraalen
Zo wel op ſlangen, als op 't hof
Van trotſche Vorſten nederdaalen.
Wat geeft dit Zinnebeeld al ſtof
Om d'Oppermajeſteit te looven?
Die zyne gunſtglans ſchiet in 't hert
Der vroomen hier gehaat, verſchoven,
Tot zielverkwikking in hunn' ſmert;
Ja dikwils meer dan op de grooten,
Gezwollen van de hovaardy,
Die hier de kleenen ſteeds verſtooten,
Die moog'lyk beter zyn dan zy.
ô Bron der hemelſche genade,
Die ons met uwe goedheid ſtreelt!
ô Wysheid zonder wedergade,
Die elk uw gaaven mededeeld!
Ja die, ſchoon gy u hier laat hoonen
Van Pharoos, trots en wreed van aart,
De deugd voor eeuwig zult bekroonen,
Terwyl Rechtvaardigheid het zwaard
Reeds ſlypt, om hen den ſlag te geeven,
Die uwe wetten wederſtreeven.

HET NEGENDE
ZINNEBEELD.

ZE ONDERSTEUND.

OF

OP HET

IX^de ZINNEBEELD.

Deez' Kloot, door kunſt om hoog geheven
Op eenen waterſtraal
Van ſierelyke praal,
Verbeeld op 't allernetſt' het leeven
Van hunn', die korts verblind
Door eigenbaat, als dert'le dwaazen
Van Bubbelſtormen aangeblaazen,
In plaats van goud, maar wind
Ontfingen voor hun zot geklater.
ô Vrucht van 't onverſtand!
Nu legt de kloot in 't zand:
Waarom? 't Ontbreekt de bron aan water.
Maar 't leerzaam Zinnebeeld
Ontdekt ons ook hoe God de menſchen
Nu eens verhoogd op hunne wenſchen;
Doch als 't geluk hen ſtreelt,
Dan weder op hunn' grond doet daalen,
Op dat ze in 's waerelds waan
Niet roekeloos vergaan.
Wel hem die, door Gods waterſtraalen
Van vreugd en druk en raad,
Geruſt zich leiden laat.

HET TIENDE
ZINNEBEELD.

HY SCHRIKT VOOR ZICH ZELVEN.

OP

OP HET

Xde ZINNEBEELD.

't Verdichtsel van 't vergiftig dier,
Den Basiliskus, dien men hier
Ziet sterven door zich zelf te aanschouwen
In 't Spiegelglas, vertoont ons klaar
't Venyn diêr menschen vol gevaar,
Die op hun schyndeugd steeds vertrouwen
En hovaardy vol yd'le waan,
Tot dat zy eens hunne oogen slaan
Op 't Spiegelglas van Jesus wetten,
Met recht voor hun een reuk des doods,
Dat hun, hoe trots ze zyn en groots
Niet vleit, maar hunne boezemsmetten,
Hoe konstig door den schyn verbloemd,
Veroordeelt en door 't Recht verdoemt.
Maar zalig zyn de vroome zielen,
Die door hun geestelyk gezicht,
Het leeven vinden in dat licht,
Het geen de boozen doet vernielen.
Zo strekt dat zuiver kristallyn
Een tegengift voor 't helsch venyn.

HET ELFDE

ZINNEBEELD.

ZY VLUGTEN VOOR ZYN OPGAANDE LICHT.

OP HET

XI^de ZINNEBEELD.

Gelyk de ſtraalen van de Zon,
Die alverkwikb're levensbron,
De duiſt're nevels doen verdwynen;
Zo zwichten ook, voor 't helder ſchynen
Van 's Waarheids aldoorſtraalend licht,
De laſterdampen, die 't gezicht
Steeds droevig deeden ſchemer-oogen.
Godvruchte zielen, ſchoon de logen
U ſteeds door valſch bedrog beſtryd;
Schept moed: de Waarheid weet haar' tyd,
Zy zal, al ſchynt ze nu te dwaalen,
Op 't onvoorzienſte eens zegepraalen,
En ſtellen 't goddeloos gedrag,
Der zondaars in een' held'ren dag,
Waar voor ze ſidderen en vreezen:
Is 't hier niet, 't zal eens namaals wezen,
Wanneer de Aardsrechter op zyn' troon
Elks werk zal weegen, en uw' hoon
Op 't ſtrengſt' voor all' de waereld wreeken.
Wie kan zich voor Gods oog verſteeken.

LEERZAAME
HET TWAALFDE
ZINNEBEELD.

AANGERAAKT, ZULLEN ZE
GELUID GEEVEN.

OP

OP HET

XII^de ZINNEBEELD.

Gelyk men het gebrom
Van 's Krygsmans keteltrom
Niet hoort, dan als die word geſlagen;
Zo ſtrekt den menſch de deugd
Ook nooit tot ruſt en vreugd,
Wiens herten-oog alleen behaagen
In haar beſpieg'ling ſchept,
Zo zich zyn' hand niet rept.
Wys is hy dan die naar vermogen,
Door 's Hemels geeſt geſterkt,
Zyn zaligheid bewerkt
Met hand en hert, met oor en oogen:
Dan geeft de trom geluid,
Door geene drift geſtuit.
Ook kan dit Zinnebeeld ons leeren,
Dat eerſt Gods ſterke hand
De wil, en 't vlug verſtand
Moet roeren, eer wy iets begeeren
Tot welſtand van de ziel,
Die anders ligt verviel
Tot hovaardy en roekeloosheid,
Die ſnoode voedſters van de boosheid.

HET DERTIENDE ZINNEBEELD.

IK VIND RUST IN DE BEWEEGING.

OP

OP HET

XIII^de ZINNEBEELD.

De Amerikaan maakt hier zyn bed,
Gehegt aan Kokusboomen,
En ſlaapt bevryd van ſchroomen,
Terwyl hy, door geen zorg belet,
Gewiegt word van de winden.
ô Schets van 't onbevlekt gemoed,
Dat in een' ſtorm van tegenſpoed,
Zyn trooſt en ruſt kan vinden,
Schoon heen en weêr geſold, geſchud
Van 's waerelds laſtervlaagen,
En duizend wreede plaagen!
Geen nood: de Almachtige is zyn ſtut;
Die zal hem nooit begeeven;
Die waakt, terwyl hy lief'lyk ſlaapt,
En zich aan waan noch ſchyn vergaapt;
Nooit zal hem iets doen beven;
Ja zelf niet als de laatſte ſtorm,
De ſchrik der waereldlingen
Die ſteeds op 't doolpad gingen,
De waereld rukt uit haaren vorm.
ô Voorſmaak van de weelde,
Die 't brein zich nooit verbeeldde.

HET VEERTIENDE ZINNEBEELD.

OP DAT HY NIET VERTEERD.

OP

OP HET

XIV^de ZINNEBEELD.

Die 't Kaarslicht by de zon ontſteekt,
Betoont dat hem verſtand ontbreekt,
Nadien 't geen nut kan geeven:
Een zinnebeeld van hem wiens hert,
In eigenwysheids ſtrik verwert,
Door hoogmoed aangedreven,
De zon der waarheid (welk een hoon!)
Verwaand durft ſteeken naar de kroon;
Ja die, door 't redentwiſten,
't Geheim van Gods verborgenheên,
Zo ſtreng verboden durft ontleên,
't Geen chriſten tegen chriſten
Verbittert maakt door eenen gloed
Van doolend' yver, die verwoed
De Kerk in vlam doet zetten.
Wys is hy dan die 't dwaal-licht dooft,
Dat hem van d'eed'len glans berooft,
Die Jeſus liefdewetten
Doen ſtraalen in de oprechte ziel,
Die nooit van 't vrede-ſpoor verviel.

HET VYFTIENDE

ZINNEBEELD.

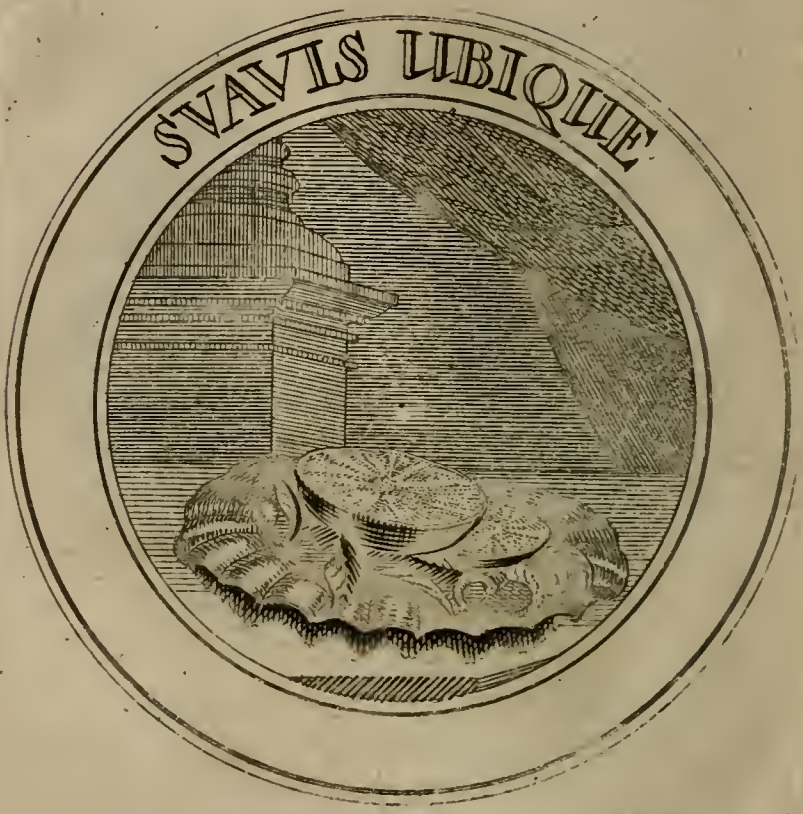

OVERAL ZOET.

OP

OP HET

XV^de ZINNEBEELD.

Deez' zoete Oranjevrucht
Gekoeſtert door de zonneſtraalen,
En tempering van lucht,
Weet ieder op haar' ſmaak te onthaalen.
ô Schets van 't vroom gemoed,
Dat, door zyn vriend'lyke eigenſchappen,
Aan elk in overvloed,
Den geur van zyne dierb're ſappen
Gulhartig mededeelt,
Terwyl de Goddelyke zegen
Het ſteeds met gaaven ſtreelt!
ô Zulk een ziel is ſteeds genegen
Tot weldoen, 't ga hoe 't gaat;
Zy word tot haat noch wraak bewogen;
Haar vriendſchap kent geen maat.
Dus is zy dierbaar in Gods oogen;
Dus proeft zy ſteeds een vreugd,
Die 's waerelds welluſt gaat te boven.
ô Deugd! ô goude deugd!
Wou elk u tot zyn heil gelooven,
Men vond hier geen gekwel.
Nu is deeze aarde een hel.

HET ZESTIENDE ZINNEBEELD.

HY SCHYNENDE, ZAL IK OPGEHEFT WORDEN.

OP

OP HET

XVI^de ZINNEBEELD.

Het Wintergraan, dat in de vooren
Met ſneeuw bedekt is, ſchynt verlooren,
Verſtorven en vergaan:
Maar als de Zon haar ſchoone ſtraalen
Doet op alle akkers nederdaalen,
Dan groeit het ſchielyk aan;
Dan ziet men hoe de halmen baaren
Een' ſchat van dierb're koren-airen:
Zo gaat het met den menſch,
Die hier door tegenſpoed moet zwerven,
En in zyn winter alles derven,
Ja van zyn hoop en wenſch
Tot ſtaatsherſtelling ſchynt verſteeken,
Tot dat de Heilzon door komt breeken,
Die 't all' verkwikt, verheugd,
Die hem bekroont met zaligheden,
In ſpyt van hun die hem vertreden:
Dies offert hy met vreugd
De halmen van een dankbaar herte
Aan God, die hem geneeſt van ſmerte.
Wel dien, die in zyn' ſtaat
Zich vaſt op Hem verlaat.

HET ZEVENTIENDE ZINNEBEELD.

HY IS 'ER BOVEN.

OP

OP HET

XVII^de ZINNEBEELD.

De Rhee-bok, ſtreng vervolgt van Jagers,
Ontvlugt die wreede dierenplaagers
Op hooge rotſen, daar hy vry
Vernachten kan, ontlaſt van zorgen,
Alſints voor 's vyands oog verborgen,
Die op hem loert door tiranny.
ô Zinnebeeld van droeve zielen,
Die ſchier in 't ſchaad'lyk net vervielen
Des helſchen Jagers, heet op roof,
Doch die zich veilig in Gods hoede
Begeeven, daar zy van zyn woede
Bevryd zyn door 't oprecht geloof!
Geen ſmert, geen laſter kan hun deeren,
Die in dat hoog vertrek verkeeren,
Waar van ze, als in een laagte zien,
Hoe elk om 't ſlyk van waan gaat wroeten,
En treed zyn waar geluk met voeten,
't Geen hem zyn Schepper aan komt biên:
Terwyl zy, hoe veracht, verſchoven,
Gedekt zyn met een wolk van boven,
Daar zy gemeenzaam met hunn' God
Aan 't vrolyk bruiloftsfeeſt gezeten,
Van 't onbezoedelde geweeten,
Steeds proeven 't zalig voorgenot
Vol vreugd van 't onverderf'lyk leven,
Terwyl de waereldlingen beven.

HET ACHTIENDE ZINNEBEELD.

IK WORD DOOR LEVENDIGE WATEREN GEDREVEN.

OP HET

XVIII^de ZINNEBEELD.

Het bruiſſchende geklater
Van 't ſteeds afvloejend Water
Geeft aan dit draajend Rad meer kracht,
Dan duizend ſterke handen,
Hoe vaſt ze ook ſamenſpanden.
Dit leert ons hoe de hoogſte Magt,
Door zyn genade en zegen,
De raden moet beweegen
Van onzen ſtand: Hy is de bron
Daar 't all' van af moet daalen.
Vergeefs is 't ydel praalen
Door hoogmoed, die de held're zon
Van ons geluk verduiſtert.
Rampzalig hy die luiſtert
Naar eigenwaan, die Godsvruchtspeſt.
Men eer dan 't Opperwezen
Met hem oprecht te vreezen.
Een groots gevoelen is maar geſt.
Zyn goedheid moet eerſt geeven,
Zal 't welgaan in ons leven.
Wys is hy dan, die hier zyn ſtaat
Gods voorzorg meeſt bevolen laat.

LEERZAAME

HET NEGENTIENDE

ZINNEBEELD.

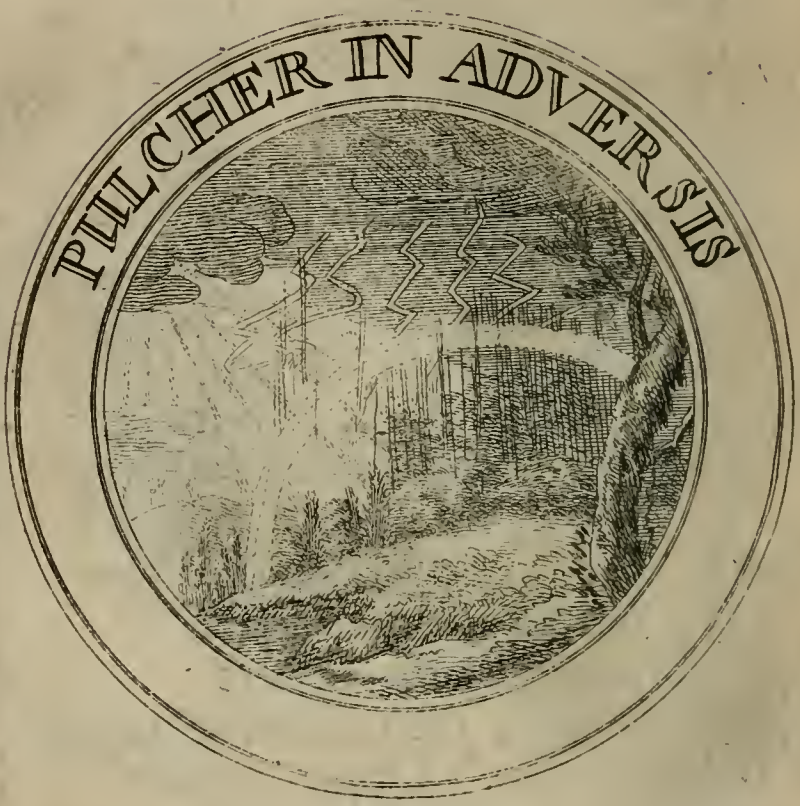

SCHOON IN TEGENHEEDEN.

OP

OP HET

XIX^de ZINNEBEELD.

De weêrglans van de zonneſtraalen,
Die op de zwarte wolken daalen,
Doet ons den ronden Regenboog
Beſchouwen met zyn ſchoone verven,
Die anders moeſt zyn' luiſter derven.
ô Menſch! hef eens uw hert om hoog,
En leer hoe 's waerelds tegenſpoeden
De ziel voor 't grootſt' gevaar behoeden,
Die dan met ongemeenen glans,
Al ſchynt hier haar geluk te zinken,
Op 't allerheerlykſte uit zal blinken,
Gelyk die boog aan 's hemels-trans.
Dus trekt (Ach! konden wy 't gelooven!)
De Alwysheid ons met kracht naar boven,
En toont een' ſchets van eenen ſchat,
Daar all' wat ſchoon is voor moet zwichten,
Die ſteeds ons zal met glans verlichten.
Gelukkig die dit wel bevat,
En 't hert van de aarde los wil maaken,
Om eeuwig in Gods gunſt te blaaken.

LEERZAAME
HET TWINTIGSTE
ZINNEBEELD.

OP DAT HET TE BETER WASSE.

OP HET

XX^ste ZINNEBEELD.

Dit Gras, geſnoeid door's Majers hand,
Op dat het beter vrucht zou geeven,
Verſtrekt hier voor 't verlicht verſtand,
Een ſchets van 't wiſſelvallig leven,
En toont ons klaar hoe trouw en goed
Gods voorzorg voor de ziel wil waaken,
Wanneer hy 's waerelds overvloed,
('t Geen ons zou ongelukkig maaken,
Door hoogmoed in 't gewaand geluk,
Die ons met ſchynſchoon zoekt te paajen,)
Steeds door de Zeiſſen van den druk
Tot aan den grond toe af doet maajen.
Myn ziel, ai murmureer dan niet,
Als God u door een vloed van traanen,
Geſtort in lyden en verdriet,
Een' weg wil naar den hemel baanen.
Dit's 't oogmerk van zyn tucht; op dat
Men wars van weelde en dert'le luſten,
Verlangen zou naar Vredeſtad,
Om eeuwig voor Gods troon te ruſten.
Dank dan uw Schepper; hou ſteeds moed.
Op 't heilzaam bitter volgt het zoet.

HET EEN-EN-TWINTIGSTE ZINNEBEELD.

HY HEEFT IN 'T BROOZE GEWERKT.

OP HET

XXIste ZINNEBEELD.

Dit Beeld, uit broſſe ſteen gehouwen
Zo konſtig, çierlyk, ſchoon en net,
Daar 's Maakers hert op was gezet,
(Wie kan het los geval vertrouwen?)
Word door den gryzen tyd geſloopt;
Een zinnebeeld van zulke menſchen
Die God en 't eeuwig heil verwenſchen,
Door aardsgezindheid aangenoopt,
Voor dert'le welluſt, ſchat en ſtaaten,
Die brooze beelden, door de waan
Gebouwt, om ſchielyk te vergaan,
Die elk moet door den dood verlaaten.
Wat zal hun de Eerzucht, nietig ſtof,
Dan baaten, als ze zyn vergeeten,
En hun beeldhouwery verſleeten?
Want in het graf woont roem noch lof.
Maar wie moet voor 't gevolg niet beeven,
In 's Heeren dag eens vaſtgeſteld,
Wanneer de Aardsrechter 't vonnis veld,
En ieder loon naar werk zal geeven!
Men ſtigt dan 't beeld der deugd, een ſchat
Die overblyft in Vredeſtad.

HET TWEE-EN-TWINTIGSTE ZINNEBEELD.

ZY ZULLEN DUUREN.

OP

OP HET

XXII^ste ZINNEBEELD.

De groene Lykcypres,
Die nooit verdort door onweêrvlaagen,
Aan wien geen ſcherpe worm zal knaagen,
Verſtrekt een zedeles
Voor ieder, om ſtantvaſtig
Op 's Godsvruchts grondveſt pal te ſtaan,
Al ſchynt hier alles te vergaan.
De deugd valt niemand laſtig,
Wanneer men is gewoon
Haar zachte wetten op te volgen:
Geen laſterbuien, hoe verbolgen,
Geen blixemſtraal van hoon
Doen zulk een ziel ooit zwichten.
Laat and're beeven in dien ſtorm;
Haar treft geen ſchrik, haar byt geen worm
Van 't ſnood verzuim der pligten.
Haar blad blyft even fris
En groen, door de onſchuld, hoe verſchooven.
Zo komt zy 't all' door Hem te boven,
Die uit de duiſternis
Een licht van vreugd en ruſt kan ſcheppen.
Dan durft de boosheid zich niet reppen.

HET DRIE-EN-TWINTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZY WORD DOOR INWENDIGE BEWEEGINGEN BESTIERD.

OP HET

XXIIIste ZINNEBEELD.

De Wyzer van het uurwerk gaat
Zyn gang, niets zal zyn loop doen ſtuiten
Wanneer het wel van binnen ſtaat.
Zo kan men hier iets goeds beſluiten,
Ja toonen door het vlug verſtand,
De Wyzer van onz' levensdaden,
Die nooit zich tegen 't welzyn kant,
Indien maar ſlegts de binnenraden
Der driften net in orden gaan
Door wysheid, matigheid en reden,
Die anders 't uurwerk ſtil doen ſtaan.
Men breek' dan nooit door ſpoorloosheden
En een' verkeerden eigenwil,
De veer der deugd die 't moet beweegen.
Zo draait het veilig op zyn ſpil,
En wyſt ons 't nut, hier in geleegen,
Om all' de ſtippen van den tyd,
Een' ſchat die niemand kan waardeeren,
Te meeten met een wakk're vlyt,
Op dat hy ons den weg mag leeren
Naar Sion, daar men van geen leed,
Noch 't eindigen der uuren weet.

HET VIER-EN-TWINTIGSTE ZINNEBEELD.

HY IS NIET AL TE ZEKER.

OP HET

XXIV^ste ZINNEBEELD.

Deez' Leeuw, gedood van't Schorpioen,
Leere elk met ſchrik beſeffen
Wat leed het kleene aan't groot kan doen;
Om nooit zich te verheffen
Door zorgelooze hovaardy,
Die trots en opgeblaazen
Haar vryheid ruilt voor ſlaverny,
Als kind'ren doen en dwaazen;
Waar door de menſch verblind door ſchyn,
Lagcht met geringe zonden,
Die echter door hun ſcherp venyn
Met doodelyke wonden
Hem kwetſen als hy hier niet waakt.
Men ſmeek' dan 't Opperwezen,
Opdat m' in geen verzoeking raakt.
Want zy, die nimmer vreezen,
Staan dikwils bloot voor 't ergſte kwaad.
Ach of we omzichtig leefden,
En ſchuwden 't heilloos zielverraad,
Daar duizenden door ſneefden!
Geen misdaad, ſchoon m'er veel meê ſpot,
Is kleen by de allergrootſten God.

HET VYF-EN-TWINTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZE GEEFT HET MEEGEDEELDE LICHT WEDER.

OP HET

XXV^ste ZINNEBEELD.

Wanneer de Zon haar aangezicht
In 't glas beſpiegelt wat al ſtraalen
Doet dan de weêrglans van dat licht
Op ieder voorwerp nederdaalen!
ô Schepper! ongeſchape Zon!
ô Eeuwige Oorſprongk aller dingen!
ô Onuitputtelyke Bron
Van onafmeet'bre zegeningen!
Wat ſchiet ge al glanſſen op de ziel,
(Die voor een ſpiegel kan verſtrekken
Daar nooit een vuile damp op viel,)
Van weldaên, om ons op te wekken
Aan u een' held'ren wederſchyn
Van dankbaarheid ſteeds op te draagen!
Gewis dat zuiver kriſtallyn
Kan u op 't allerhoogſt' behaagen.
Een offer van 't erkennend hert
Gaat duizend waerelden te boven.
Gelukkig die in vreugd en ſmert
d'Alzegenaar oprecht kan looven:
Hy zal met geeſtelyk gezicht
Zich ſpieg'len in 't oneindig licht.

UNIVERSITY OF ILLINOIS
LIBRARY

HET ZES-EN-TWINTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZYN ACHTING KOMT HEM
VAN EEN ANDER.

OP HET

XXVI^ste ZINNEBEELD.

De Grafgewelven aan den Nyl,
Wiêr ſpitſen tot de wolken raakten,
Vertoonden hunne pracht, terwyl
De Vorſten, die van heerſchzucht blaakten:
Daar, na hunn' dood in damp en ſtof
Veranderden. Dit kan ons leeren
Hoe haaſt all's waerelds roem en lof
Slegts enk'le ſchyn, tot niets verkeeren.
Gy, die hier hooge zuilen bouwt,
Van ſchatten en verheven ſtaaten,
Die Goden daar ge u op vertrouwt;
Denk dat gy alles moet verlaaten,
Als 't ſterflot u met ſchrik verraſt.
Draag dan de glori van uw achting,
Die aan een worm, een mier niet paſt,
Door nedrigheid en deugdsbetrachting
Aan 't albeſtierend Wezen op,
Dat aarde en hemel kan beroeren;
Dat eens de ootmoedigheid in top
Van eeuwige eer en vreugd zal voeren,
Terwyl de hoogmoed die nu praalt,
Voor eeuwig in den afgrond daalt.

LEERZAAME

HET ZEVEN-EN-TWINTIGSTE

ZINNEBEELD.

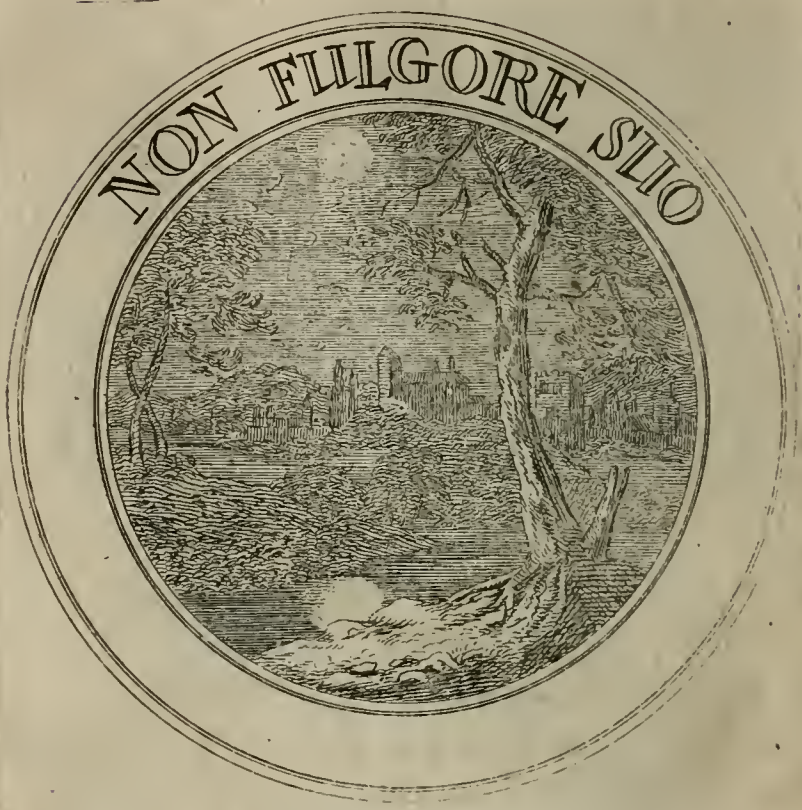

NIET DOOR ZYN
EIGE LICHT.

OP

OP HET
XXVII^ste ZINNEBEELD.

De zilv're Maan aan 's hemels trans,
Ontleent haar klaarheid van den glans
Der goude Zonneſtraalen:
Dies, hoe zy ook mag praalen,
Ze is de oorſpronk niet van 't heilzaam licht.
ô Zuiv're Spiegel voor 't gezicht
Van elk, die hoog wil draaven
Met zyn verkregen gaaven!
En ſpreekt met Babels trotſchen Vorſt,
Die de Almacht ſtout braveeren dorſt:
„ Ik bouw op eigen gronden.
„ Dit heb ik uitgevonden.
„ Waar is ooit iets zoo ſchoon geweeſt?
„ Dit zyn de vruchten van myn geeſt.
„ 't Is myne: ik heb in 't leven
„ Geen rekenſchap te geven
„ Aan iemand van myn ſtaat en ſtand.
„ 't Moet alles vliegen van myne hand.
ô Dwaaze ſnorkerye,
Der ſnoode hovaardye,
Niet denkende aan een hooger Magt,
Die alles geeft en ſtelt in kracht!
Laat af, verwaande zielen;
Leer' voor uw' Schepper knielen,
En hem erkennen, eer zyn vuiſt
U door zyn' yz'ren ſtaf vergruiſt.

HET ACHT-EN-TWINTIGSTE ZINNEBEELD.

'T VERMAG DOOR 'T AANGEROERDE

OP

OP HET

XXVIIIste ZINNEBEELD.

't Kanon, bezield met lood en kruid
Dat duizend ſteden heeft verſlonden,
(Ach! was het nimmer uitgevonden!)
Is zyn verſchrikkelyk geluid
Aan eene kleene vonk verſchuldigt.
Dit Zinnebeeld verſtrekt een baak
Voor hem, die voor't kanon van wraak
De brandſtof heeft vermenigvuldigt,
Hoe dat het, als 't door't minſte vuur
Van argwaan maar word aangeſteeken,
De krācht vertoont van 't vinnig wreeken;
Een kracht die wetten en natuur
Door't balderend gedruis doen beeven.
Gelukkiger is hy wiens ziel
Nooit tot dat woeden over viel,
Maar door een vonk van Gods genade
Verlicht, een lof en dankgeſchal,
Vol vuur laat klinken overal,
Dat voordeel geeft in plaats van ſchade.
Dus word de Goddelyke kracht
In zwakheid, naar zyn wil volbragt.

HET NEGEN-EN-TWINTIGSTE ZINNEBEELD.

HY IS NERGENS ZEKER

OP

OP HET
XXIX^ste ZINNEBEELD.

Deez' opgewaſſene Eik ſtaat bloot
Voor bulderende vlaagen,
En felle donderſlagen;
Daar laage heeſters, buiten nood,
Meeſt voor de buiën zyn bevryd.
Zo ſtaan de hooge Staaten
(Wat kan hun ſchynſchoon baaten?)
Ten doel voor ſtormen van de nyd
En haat, als 's waerelds onweêr woed,
En ſpilt haar kracht op kroonen,
En Vorſtelyke troonen,
Die zy in eene zee van bloed,
Van argwaan, hertzeer en geweld,
En doodsgevaar doet zwemmen.
Wie kan dat monſter temmen,
Dat ſteeds de hoogſten nedervelt?
Hoe zalig zyt gy in uw' Staat
Van elk vergeeten Borger,
Geruſt op d'Albezorger,
Die u beſchermt en nooit verlaat!
De Orkaan, die 's waerelds heil-licht dooft,
Waait u, die laag gezeten
Kunt onbekommerd eeten,
Slegts in all' 't woeden over 't hoofd,
Daar u nooit ramp bezwaarde.
't Is veiligſt' laag by de aarde.

HET DERTIGSTE ZINNEBEELD.

ZE LEIT NEDER, TERWYL
ZE WORD VOLMAAKT.

OP

OP HET XXX^ste ZINNEBEELD.

Het dierbaar Marmer, tot çieraad
Van 't koninglyk gebouw geſchikt,
Legt hier veracht op de aarde;
Op dat het in dien laagen ſtand
Beſchaaft, bereid werde en gebikt,
Tot het naar zyne waarde
Met luiſter aan den gevel praalt.
De wyſte Bouwheer doet den menſch,
Het proefſtuk van zyn werken,
Eer hy hem met zyn gunſt beſtraalt,
Beroóven van zyn hoop en wenſch,
Tot dat hy zyne merken
Van heerlykheid in 't nedrig hert
Heeft ingedrukt, door tegenſpoed,
En zachte liefdeſlagen.
Zo volgt de kroon na kruis en ſmert.
Wie zou, om d'eeuwig' overvloed
Hier niet wat leeds verdraagen?
Wie duld niet gaarne dat Gods hand
Hem hier door druk op 't ſchoonſt' polyſt?
Wie zal voor 't werktuig vreezen?
Om in zyn tempel hoog van ſtand,
Daar 't werk dien grooten Meeſter pryſt,
Een ſteunpilaar te weezen.
Men roemt vergeefs op aardſche praal;
Die glans verdooft het altemaal.

HET EEN-EN-DERTIGSTE

ZINNEBEELD.

IK BARST IN DE HOOGTE.

OP HET

XXXIste ZINNEBEELD.

De Vuurpyl ſchielyk op geſchooten,
Tot daar hy in de lucht verdwynt,
Is 't waare Zinnebeeld der Grooten,
Wiêr ſtand volmaakt en heerlyk ſchynt,
Wanneer zy met de wimpels zwieren
Van overdaad en hovaardy,
Om dus den ruimen toom te vieren
Aan hun vergulde ſlaverny.
Hunn'Evenmenſch met ſchemp naar de oogen
Te ſteeken, dunkt hun dat hun paſt;
Zo groejen met hun trots vermogen,
Geweld, bedrog en overlaſt.
Maar naaulyks zyn zy opgeſtegen
Tot aan de wolken van hun waan,
Of God, de kenner van elks wegen,
Doet hen in rook en ſtof vergaan.
Men ſchrikk' dan om hier hoog te vliegen;
Men buige door Ootmoedigheid,
Die nooit zal vleiën of bedriegen,
Met diep ontzagh voor 't hoogſt' Beleid,
Dat hoogmoed haat, maar 't nedrig herte
Geneezen wil van ſmaad en ſmerte.

HET TWEE-EN-DERTIGSTE ZINNEBEELD.

TERWYL IK LYDE, VLOEIT HET WEG.

OP

OP HET

XXXIIste ZINNEBEELD.

Het ſchuine Dak van dit Paleis,
Door regen-ſtormen reis op reis
Begooten, laat het water loopen,
Nadien 't noch leed noch ſchade doet.
ô Zinnebeeld van 't ſtil gemoed,
Nooit tot verweering aan te noopen!
Hoe zalig is een lydzaam hert,
Dat, in den watervloed van ſmert
En hoon en ſmaad, die ſnelle ſtroomen
Geruſt laat vallen om zich heen,
Als of het nimmer wierd beſtreên!
Geduld is 't wapenſchild der vroomen.
ô! Die die dat dierbaar pand bezit,
En 't eeuwig heil heeft tot zyn wit,
Is boven allerhande plaagen.
Al borſt deze aardkloot uit zyn kring,
Wat raakt hem 's waerelds tuimeling,
Als hy zyn God maar kan behaagen?
Die trooſt en ſterkt hem door zyn geeſt:
Dies ſtaat hy pal, ſchoon ieder vreeſt.

HET DRIE-EN-DERTIGSTE ZINNEBEELD.

HY WORD VERBORGEN OM TE VOORSCHYN TE KOMEN.

OP

OP HET

XXXIIIste ZINNEBEELD.

Gelyk eerſt de Eikel word geplant
In de aarde, eer dat zyn boom zyn hoogte
Bereikt, door regen warmte en droogte?
Zo is 't gelegen met den ſtand
Een 's Chriſtens, die in ned'righeid,
Bedolven word, en dus in 't duiſter
Gods gunſt verwagt, eer hy zyn' luiſter,
Voor 's waerelds eeuwen reeds bereid,
In 't onverwelkelyk Saizoen
Verkrygt in 't onverderf'lyk leeven.
Een ander mag naar hoogheid ſtreeven,
Om eenen laagen val te doen,
Daar hem de trotſche waan verplet,
Die hem voor zwaarder ſlag doet vreezen;
Hy, door de Alwysheid onderwezen
In de onvervalſchte Liefdewet,
Duikt door een' waar' ootmoedig' aart,
En buigt zich onder 's Hemels roede:
Want alles ſtrekt hem hier ten goede.
Dus word hy voor 't verderf bewaart.
ô Nedrigheid! ô roem der wyzen!
Uw zon moet daalen zal ze ryzen.

HET VIER-EN-DERTIGSTE

ZINNEBEELD.

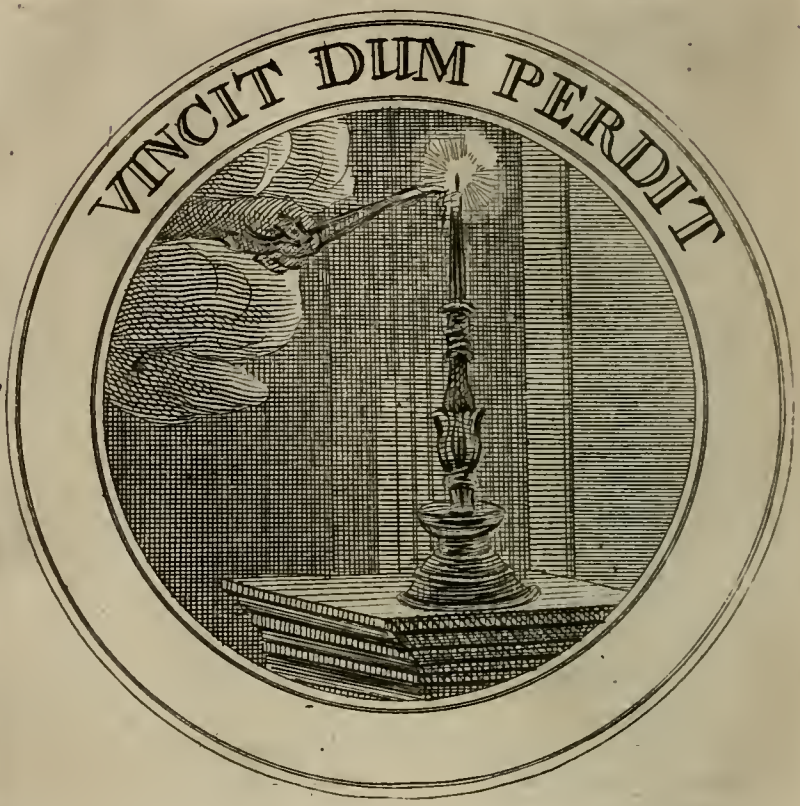

ZY WINT, TERWYL
ZE VERLIEST.

OP

OP HET

XXXIV^ste ZINNEBEELD.

't Afvallende Katoen kan 't licht
Der Kaars wel ſterk doen ſchynen,
Maar 't moet in 't kort verdwynen.
Een held're ſpiegel voor 't gezicht
Der ziele, om de yd'le droomen
Van welluſt, ſchat en hovaardy,
Dwaallichten in de ſlaverny,
Voorzichtig te betoomen,
Indien hun glans te verr' verſpreid,
Het licht van 't woord des Heeren,
Tracht uit het hert te weeren.
De Snuiter van de matigheid
Kan dan een werktuig ſtrekken
Om de overtolligheid van praal
Van weelde en 's waerelds valſch onthaal,
Aan 't hert altoos te ontrekken.
Zo zal de Kaars van onzen tyd,
Door 't heilzaam zelfsverzaaken,
Hier lang en ſtadig blaaken.
Om by haar licht door wakk're vlyt,
Met 's Hemels hulp en zegen,
Het nodigſt' werk te pleegen.

HET VYF-EN-DERTIGSTE

ZINNEBEELD.

DE GUNST DES HEMELS
IS HEM GENOEG.

OP HET XXXV^ste ZINNEBEELD.

De Bergen die de wolken raaken,
Genieten 't nut van 't heilzaam blaaken
Van 't glansryk zonnevuur,
Daar hen geen onruſt zal verbaazen,
Terwyl de woeſte orkaanen raazen
Van waereld en natuur,
Die donder, wind en blixem teelen
In 's aardryks allerlaagſte deelen.
ô Zuiv're ſchets der deugd,
Die, over alles heengevlogen,
Word door de zon van 't Alvermogen,
Verkwikt, verſterkt, verheugd!
Laat and'ren in deez' Slykgeweſten,
Door waan verblind, hun zetels veſten,
Daar 't onweêr van de nyd,
En wraak, en duizend zielgebreken,
Steeds de oorlogſtanders op doen ſteeken;
Zy weet van twiſt noch ſtryd
In 't voorpaleis van Gods genade,
Die haar beſchermt voor ramp en ſchade:
Die gunſt is haar genoeg,
Al moet ze om 't god'loos ſpoor te myden,
Door zelfsverzaaking hier wat lyden.
Zy hoopt, 't zy ſpade of vroeg,
Met lydzaamheid op 't heil der vroomen.
Wie zou zyn driften niet betoomen.

HET ZES-EN-DERTIGSTE ZINNEBEELD.

HY WORD EVENWEL BEKENT.

OP

OP HET
XXXVI^ste ZINNEBEELD.

Hoe zeer de Lucht betrokken is
Met dampen van de duisternis;
Hoe laag de donderklooten daalen,
En schrikk'lyk klinken in ons oor;
De Zon breekt echter dikwils door,
En toont ons zyn verkwikb're straalen.
ô Schets van 't afgepynd gemoed,
Dat door den damp van tegenspoed,
Zyn dag ziet in een' nacht verkeeren
Van druk, doch 't welk in 't zwaarst' verdriet
Noch wel een blyde straal geniet
Van 's Levens zon, die gunst des Heeren,
Der vroomen sterkste toeverlaat!
Bedroefde zielen, die uw staat
Beweent, ai laat den moed niet zinken:
Schoon niemand tot uw troost zich rept,
Hy, die steeds licht uit duister schept,
Zal eens zyn glans van hulp doen blinken,
En moog'lyk wel op 't onvoorzienst'.
Volhard maar yvrig in zyn' dienst,
Dan zal u rust noch vreugd ontbreeken.
De twist mag duizenden verslaan;
De waereld mag door vuur vergaan;
't Godvruchtig hert, door 't licht ontsteeken
Van 's waarheids zon, schoon ieder vreest,
Beschouwt de klaarheid van Gods geest.

HET ZEVEN-EN-DERTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZYN AFWEEZEN DOET
ONS BEVRIEZEN.

OP

OP HET XXXVII^ste ZINNEBEELD.

Doet hier het afzyn van de Zon,
Die alverkwik'bre levensbron,
De wateren bevriezen,
En ſtelt de ſneeuw en 't ys ten toon,
Waar door natuur, noch korts zo ſchoon,
Haar luiſter moet verliezen,
Ja ſterven, om weêr op te ſtaan?
Helaas! hoe zal 't met ons dan gaan,
Wanneer de ziel van 't leven,
De Zonne der gerechtigheid
Die ons met weldaên overſpreid,
Ons herte gaat begeeven.
Dan is het winter; dan is 't nacht;
Dan miſt de wil zyn grootſte kracht;
Dan ſterven al de vruchten
Van hoop, van liefde en van 't geloof;
Dan heeft men telkens voor den roof
Des helſchen wolfs te duchten.
Genade, ô Schepper! blyf ons by:
Dat ſteeds uw glans een artſeny
Van blydſchap mag verſtrekken.
Ja ſchep een Lente in ons gemoed,
Die nooit vergaat; op dat uw gloed
't Bevrozen hert mag trekken,
Door uw genade en zynen pligt,
Uit doodsgevaar in 't eeuwig licht.

HET

HET ACHT-EN-DERTIGSTE

ZINNEBEELD.

OM IN 'T KORT WEDER TE KOMEN.

OP

OP HET

XXXVIIIste ZINNEBEELD.

De Zomerzonneglans verſchuilt
Zich niet in 's waerelds Noorderdeelen
Alwaar de beer van honger huilt,
Dan om natuur op nieuw te ſtreelen,
Met zyn gewenſcht verkwikbaar licht,
't Welk 't Zuiden langer nacht zal geven.
ô Spiegelglas voor 't zielgezicht,
Waar in de zondaar, net naar 't leven
Zyn' ſtand beſchouwt, die van de zon
Der hemelſche genaê verlaaten,
Zyn eenig heil, zyn vreugdebron,
Verſtyft, bevrozen door het haaten
Der deugd! Boetvaardige ſchep moed
Ik zie de Heilzon ryk van ſtraalen
Herryzen. Stort een traanenvloed
Van waar berouw; verlaat het dwaalen
Op kromme paden van verderf:
Zo zal u ſteeds Gods gunſt beſchynen.
Hy is uw trooſt, uw eeuwig erf,
Die alle dampen doet verdwynen.
Niets dat zyn glori zo vereërt,
Dan dat men zich van 't kwaad bekeert.

HET

HET NEGEN-EN-DERTIGSTE

ZINNEBEELD.

'T IS GENOEG OM
TE STERVEN.

OP HET

XXXIX^ste ZINNEBEELD.

De Maanzwym ſtort venyn op 't gras,
't Welk 't Vee berooft van 't leven;
Maar of het waarheid is of was,
't Geen hier van is geſchreven
Staat te onderzoeken; 'k laat dit daar.
Het Zinnebeeld kan leeren
Wat zielvenynen vol gevaar
De zulken dood'lyk deeren,
Die met de wiſſelbaare maan
Der zonde, 't licht ontwyken
Der deugdzon, wyl ze door hunn' waan
Bezwymen en bezwyken:
Dan ziet men hoe 't vergiftig kruid
Van weelde en dert'le luſten
Uit hun verdorven' akkers ſpruit,
Die ſteeds de ziel ontruſten.
Men volg' Gods heilzon dan, en laat'
All' 't ondermaanſche vaaren,
Dat Godsvrucht zwymen doet door haat,
En eens den dood zal baaren;
Men eer' Hem die ons leven is:
Zyn licht is zonder duiſternis.

HET VEERTIGSTE ZINNEBEELD.

HOEWEL HY VER AF IS.

OP

OP HET

XL^ste ZINNEBEELD.

Wanneer de Zonneſtraalen dringen,
Door 't klaare Brandglas heen,
Dan ziet men ook met een
De ſtoffen die hun glans ontfingen
In eene vlam gezet,
Schoon hen geen vuurgloed aan komt treffen.
Wie kan dat wonderſtuk beſeffen?
ô Zinnebeeld! hoe net
Vertoont gy ons Gods teed're liefde,
Die Heilzon, die vol gloed
't Kriſtal van 't vroom gemoed
Doorblaakte, en 't diepſt' van 't herte griefde,
Waar door een vlam ontſtak
Van yver voor den dienſt des Heeren,
Die nyd en wraakzucht kon verteeren,
Ja weelde en hoogmoed brak!
Myn ziel, wilt gy die gunſt erlangen,
Laat dan uw kriſtallyn
Door deugd gezuivert zyn:
Dus kunt gy ook dien glans ontfangen.
Maar blyft ge ontrouw en boos,
Dan is die krachteloos,
Of een verſlindend vuur van ſmerten.
Gods licht is voor de reine herten.

LEERZAAME

HET EEN-EN-VEERTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZYN TEGENWOORDIGHEIT
DOET HERLEEVEN.

OP HET
XLIste ZINNEBEELD.

't Verdichtſel van 't beruchte Beeld
Van Memnon, dat door 't Zonnevuur
Verwarmd geluid kon geeven,
't Geen hert en ooren heeft geſtreelt,
Leert ieder menſch, die uur op uur,
In 't wiſſelvallig leven,
Zich van de Zon van 's hemels vreugd
En wondere voorzienigheid
Gelukkig voelt ontſteeken,
Door zegening, die 't hert verheugt,
Door blydſchap van geen waan verleid,
En 't heelen der gebreeken?
Om met een vrolyk dankgebaar,
Dien grooten Schepper van 't heel-al
Eerbiedig te begroeten.
Nooit kan Hem van het hert-altaar,
Door wierook van een lofgeſchal,
Een' beet'ren geur ontmoeten:
Niets dat zo ſnel ten hemel vloog
En met een' dierb'ren zegeſtroom,
In 't ſtil gemoed kwam daalen.
Men heff' dan hert en ziel om hoog,
En leeve ſteeds oprecht en vroom:
Zo zullen eens de ſtraalen
Van's Levenszon, in't Eng'len koor,
De ziel verrukken door 't gehoor.

HET TWEE-EN-VEERTIGSTE ZINNEBEELD.

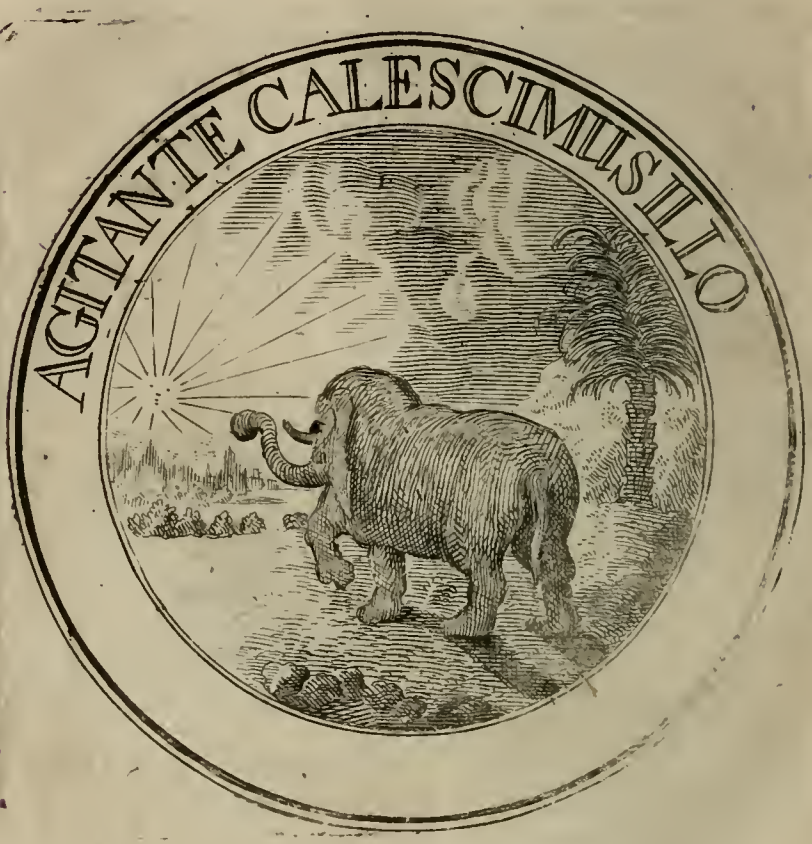

ZYN BEWEEGING VERWARMT ONS.

OP

OP HET
XLII^ste ZINNEBEELD.

Ziet hier met welk een dankbaar teken
Deez' Elefant de Zon ontmoet,
En met eerbiedigheid begroet,
Als of hy vrolyk ſchynt te ſpreeken:
„ Zyt wellekom herbooren licht;
„ Zyt welkom aangenaame ſtraalen,
„ Die my doen heuchlyk adem haalen,
„ ô Artſeny voor myn gezicht!
Ondankbaar menſch, die in den morgen
Uw hoofd naauw opheft naar de zon,
Veel min naar God de levensbron,
Maar met een hert vol yd'le zorgen,
Door angſt en ſchrik uw zelf verknieſt,
Of in een' weeldepoel gedompelt,
Word van de welluſt overrompelt,
Waar door ge uw waare ruſt verlieſt;
Waak op, en laat dit Dier u leeren
Hoe ge in den vroegen dageraad,
Met diep ontzag, naar wysheids raad,
Uw Schepper pryzen moet en eeren,
Voor zo veel gaven die hy ſchenkt.
Wil u dan aan geen ſchyn vergaapen.
Men kan hier licht zyn heil verſlaapen,
Wanneer men nimmer overdenkt
Dat wy zyn magtelooze wormen,
En God die 't All' uit Niet kon vormen.

HET DRIE-EN-VEERTIGSTE

ZINNEBEELD.

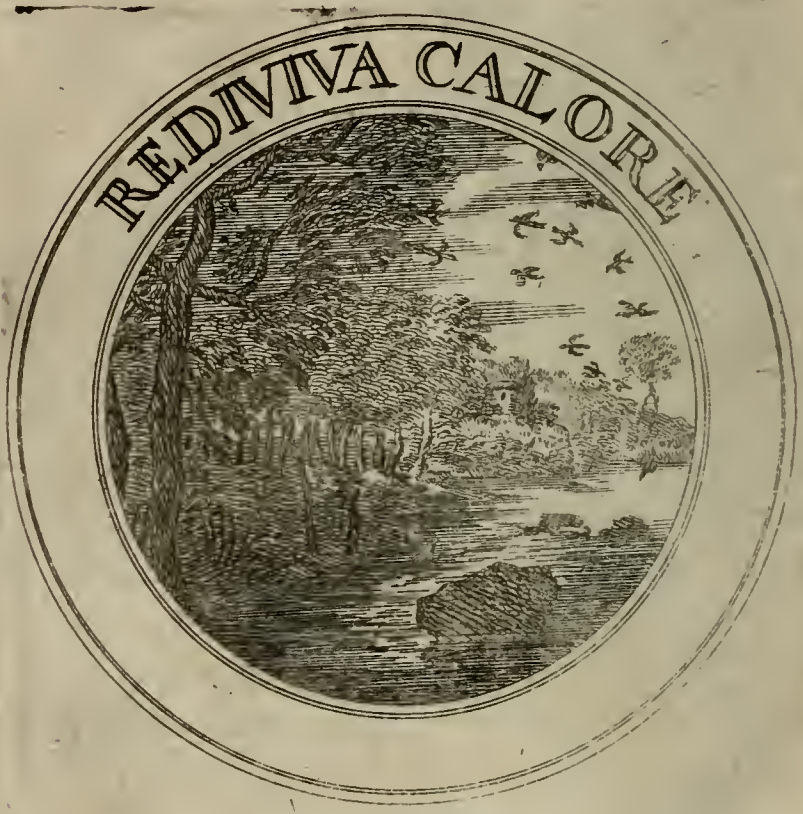

DE WARMTE DOET ZE WEDERKOMEN.

OP

OP HET

XLIIIste ZINNEBEELD.

De vlugge Zwaluw weet haar' tyd,
En laat zich door geen liſt bedriegen,
Om in het Lentſaizoen te vliegen,
Daar zy van kommer is bevryd.
Dit ſtelde eens klaar * Hilkiaas Zoon
't Hartnekkig Iſraël voor oogen,
Dat ſteeds het eeuwig Alvermogen
Vergat, en tergde tot zyn hoon.
Ach! waaren wy in onzen ſtaat
Door aan de hoop van aardsbelangen
En hun genot te blyven hangen;
Niet ſchuldig aan het zelfde kwaad!
Waar is het innerlyk berouw
Om alle zonden af te zweeren,
En tot zyn Schepper weêr te keeren?
Waar is oprechte deugd en trouw?
Waar liefde, vrede en lydzaamheid?
Wat word dit alles ſchaars gevonden!
Dus word het hoogſt' gezag geſchonden,
Dat moog'lyk reeds de ſtraf bereid
Om met een' onverwagten ſlag
't Weêrbarſtig menſchdom te vernielen.
Keert dan te rug, verblinde zielen!
Wie vreeſt Hem niet die 't all' vermag?
Dies valt hem aanſtonds in de roede.
Niets dan bekeering ſtuit zyn woede.

* Propheet Jeremias.

HET VIER-EN-VEERTIGSTE ZINNEBEELD.

HY HELPT HET OP.

OP

OP HET

XLIV^ste ZINNEBEELD.

Dit moedig Paard mag op een ſteen
Hier ſtruikelen, ja nederſtorten,
En dus zyn ſnellen loop verkorten;
Een welbedreeven hand alleen
Is magtig om 't weêr op te heffen,
Hoe zwaar de val het ook mag treffen.
ô Schets van onzen droeven ſtand
Der zonde, die den dood ſteeds baarde
Die ons zo dikwils rukt ter aarde!
Ach! zou de ziel, indien Gods hand
Ons geenen byſtand bood niet zwerven,
En aan haar diepe wonden ſterven?
Gewis: maar nu zyn kracht ons red
En oprecht, is 'er niet te vreezen,
Hoe akelig 't gevaar mag wezen,
Zo elk door boete en 't rein gebed
Zyn' pligt betragt, hoe zeer beſtreden.
Wel, laat ons dan vrymoedig treden
Vol hoop voor zyn genadentroon.
Dus zal hy 't kwaad, hoe veel bedreven,
Altoos vergeeten en vergeeven,
Door 't waar geloof in zynen Zoon.
Men laat' zich door geen waan verblinden:
Dit is den weg om Hem te vinden.

HET VYF-EN-VEERTIGSTE ZINNEBEELD.

IK MOEDIG AAN, ALS IK AAN-GEMOEDIGT WORD.

OP HET

XLV^ste ZINNEBEELD.

't Geluid dat de Oorlogstrommel geeft,
Maakt dat het flaauw gemoed ſteeds beeft,
Maar 't moedigt weêr een dapper herte,
Om zynen vyand op te ſlaan,
Dus ziet het kling noch kogel aan,
Noch wonden, noch gebrek, noch ſmerte,
Of ſchoon een leger 't overviel.
ô Schets van de onvertſaagde ziel!
Die voor geen doodsgevaar zal beven,
Maar door de trommel van Gods woord,
Zyn weêrpartyen klampt aan boord,
Om hen den laatſten ſlag te geeven.
Die ſtem, nu ſtraf, dan weder zoet,
Geeft aan een Chriſten krygsheld moed,
Om door 't geloof te zegepraalen
Na zynen geeſtelyken ſtryd,
Op dat hy eens na deezen tyd,
In Sions onvergangb're zaalen,
Daar onruſt woont noch rouwgeklag,
Des levenskroon ontfangen mag.

HET

HET ZES-EN-VEERTIGSTE

ZINNEBEELD.

HY BESTIERD HET ALLEEN.

OP

OP HET

XLVI^ste ZINNEBEELD.

Deez' Wyzer kan geen voordeel geeven,
Wanneer de Zonneglans
Niet ſchynt van 's hemels trans·
ô Schets van ons rampzalig leven!
Indien het Zonnelicht
Van Gods genade, met zyn ſtraalen,
Niet ſtadig in de ziel komt daalen,
Dan is 't voor ons gezicht
Steeds nacht; dan dwaalen we in het duiſter
Van onverſtand en druk,
Van zonde en ongeluk;
't Gemoed ontbloot van all' zyn luiſter,
Zucht zonder trooſt en raad:
Maar als die held're flikkeringen
Diêr Heilzon in het herte dringen,
Alsdan verdwynd all' 't kwaad;
Dan word de rampwolk weggeſchoven;
Dan is alle overvloed
By hemelvreugd maar roet;
Dan ſtygt een galm van lof naar boven.
ô Voorſmaak van 't genot
Der zaligen by God!

HET ZEVEN-EN-VEERTIGSTE

ZINNEBEELD.

WAT IS HET GROOT BESLAG,
ALS 'T NIET BEWEEGT.

OP HET

XLVII^ste ZINNEBEELD.

't Geluid der Klok kan keurige ooren,
Op ſnaarſpel en gezang beluſt,
Nooit als vermaakelyk bekooren:
Het hard gebrom verſtoort de ruſt.
ô Zinnebeeld van zulke zielen!
Die in hun woorden en gedrag
Voor Eigenliefdens outer knielen,
En, als 't hun vry ſtond, nacht en dag
(ô Jammerlyk geboeide ſlaaven
Van 's waerelds koningin de waan!)
Wel brommen zouden van hun gaaven,
Die dikwils meeſt in wind beſtaan;
Terwyl ze door 't verrukk'lyk ſpeelen,
(Dus noemen zy hun klokgeſchal)
Een gantſche maatſchappy verveelen,
Die zich dan in een eenzaam dal
Verwenſchen, om 't geluid te derven,
't Geen hun te haat'lyk klinkt in 't oor.
Wil iemand waaren roem verwerven,
Hy trekk' geen klok; maar geev' gehoor
Aan wysheids raad: want ydel raazen,
En hol geklank is 't werk der dwaazen.

HET ACHT-EN-VEERTIGSTE ZINNEBEELD.

DIT IS HAAR VOEDZEL EN LEVEN.

OP

OP HET

XLVIIIste ZINNEBEELD.

Deez' Koorlamp zou geen klaarheid geven,
Indien ze door geen vloed
Van Oli wierd gevoed.
Zo ging het met den lamp van 't leven,
Als haar geen oliſtroom
Van zuiv're deugd, en Gods genade
Kwam ieder oogenblik te ſtade.
Wel hem dan die ſteeds vroom
Van aart, zyn' glans met vrucht laat lichten;
Op dat elk, aangenoopt
Door 't heil daar hy op loopt,
Gods eer verbrei' door zedepligten:
Want de Opperzegenaar
Zend ſteeds tot aanwinſt zyne gaaven.
Dies moet men de oli niet begraven.
Men ſtell' die telkens klaar
Ten toon, gelyk de wyze maagden,
Die lichtende op haar wacht,
In 't midden van de nacht,
Haar grooten Bruidegom behaagden.
Men vull' zyn lamp en vat
Met zulk een dierbaar nat.

HET NEGEN-EN-VEERTIGSTE ZINNEBEELD.

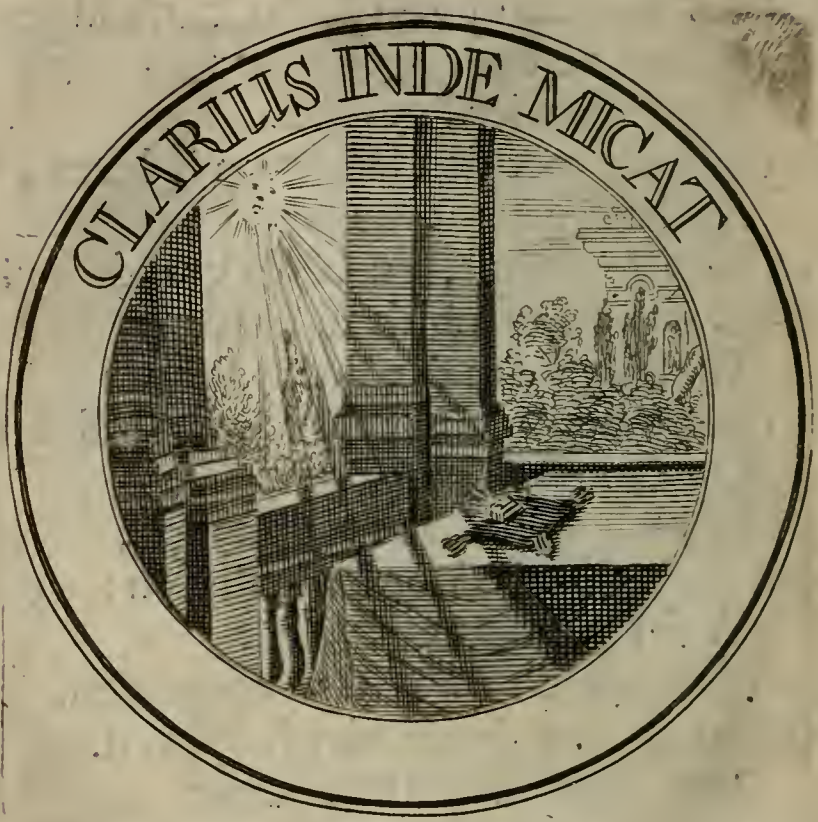

ZE HEEFT 'ER MEER LUISTER DOOR.

OP

OP HET

XLIXste ZINNEBEELD.

Deez' Diamant, hoe ſchoon van glans,
Zal noch met meerder luiſter praalen,
Wanneer de Zon van 's hemels trans
Zich daar in ſpiegelt met haar ſtraalen.
ô Zinnebeeld van zulk een menſch,
Die door natuurelyke gaaven
En kunſt hier uitblinkt naar elks wenſch,
En dus op 't lof'lyk ſpoor der braaven,
Zyn voeten zet! Maar zal 't çieraad
Een grooter heerlykheid erlangen,
Die alle praal te boven gaat,
Dan moet het eerſt zyn glans ontfangen
Van de ongeſchape Zon, en 't licht
Van Godsvruchts held're tintelingen.
ô Dat deez' zaak van 't grootſt' gewigt
In 't binnenſt' van elks ziel kwam dringen!
Want noch de gaaven van den geeſt,
Noch 's ligchaams kracht en ſchoone leden,
Zyn ooit God aangenaam geweeſt,
Dan in een hert vol zuiv're zeden.
Wat praal ge, ô menſch verkiezen meugt;
Uw ſchoonſte glans ſpruit uit de deugd.

HET VYFTIGSTE

ZINNEBEELD.

OP DAT HY 't
VOLBRENGE.

OP HET

Lste ZINNEBEELD.

Wilt gy den Zyworm hier bewaaren,
Op dat hy zich ten arbeid ſchikk',
't Is nodig dat men hem verkwikk',
Met groene en friſſe Moerbey-blaêren.
Zo moet men d'afgeſloofden geeſt
Ontſpannen door vermaak'lykheden,
Beſlooten binnen 't perk der reden,
Opdat die vry en onbevreeſt
Zyn werk te beter uit mag voeren:
Want anders ging hy hier gebukt,
En door te zwaaren laſt gedrukt.
De droefheid zou hem ſteeds ontroeren.
Dwaas zyn ze dan, die all' 't vermaak,
Hoe nut en eerelyk verbannen;
Die ſteeds gelyk natuurtirannen,
Gods gunſt verwyten, die den ſmaak
Van zyne gaaven heeft geſchonken,
Op dat men t'misbruik maar vermy',
En zich daar in op 't hoogſt verbly',
Om 't hert tot dankbaarheid te ontvonken.
Deez' ſpreuk verſtrekke ons ſteeds tot
„Doe altoos wel en zyt verheugd. (vreugd:

HET EEN-EN-VYFTIGSTE ZINNEBEELD.

IK WAS, TERWYL IK BEVOCHTIGT WORD.

OP

OP HET

LIste ZINNEBEELD.

De Oranjeboom, hoe hoog van waarde,
Moet door een regenvloed,
Zo wel als 't kleenſte kruid op aarde,
Verkwikt zyn en gevoed,
Zal hy gewenſchte vruchten geeven.
Hoe paſt dit Zinnebeeld
Op 's waerelds Grooten, hoog verheven,
Die hier gevleid, geſtreeld,
Van niemand waanen af te hangen,
Daar zy ſteeds gaaf op gaaf
Van d'Opperzegenaar ontfangen
Gelyk hun minſte ſlaaf!
Hoogmoedigen, houd op van brallen;
Erkent Hem die 't all' gaf:
Zaagt gy den trotſen Haman vallen,
Vreeſt voor de zelfde ſtraf:
Want hovaardy is in zyn oogen
Een monſter der natuur.
Steunt dan op rykdom noch vermogen.
Hy kan u in een uur
Daar van, ja zelf van 't licht berooven.
Dies zoekt uw heil niet hier, maar boven.

HET TWEE-EN-VYFTIGSTE

ZINNEBEELD.

ALLES UWE GAAVE.

OP HET

LII^ste ZINNEBEELD.

De Zon verklaart haar eigendom
Op deezen Hoorn gevuld met bloemen
En eed' le vruchten: En waarom
Zou zy er niet op mogen roemen?
Haar koeſt'ring heeft die voortgebragt.
ô Schets van 't eeuwig Alvermogen
Dat door zyn onweêrſtaanb're kracht,
All' 't wenſch'lykſt', 't geen ons hert en oogen
Met tweepaar zinnen ſtreelt en voed,
Zyn' oorſprongk gaf en op doet groejen!
Ach! laat ons dan in ons gemoed
De ſnoode ondankbaarheid verfoejen,
En uit een waar' ootmoedig' aart
Steeds zeggen: „Heer, 't zyn uwe gaaven:
„En hebt ge die voor ons bewaart,
„Daar we ons aan 't ſchepſel noch verſlaaven?
„ô Bron van goedheid! Heilfontein!
„ô Zon die 't all' doet wasdom geeven!
„Wy willen (maak de ziel maar rein)
„Uw wetten nimmer wederſtreeven.
„Uw gunſt verbind ons aan de deugd,
„Die 't ligchaam en de ziel verheugt.

HET DRIE-EN-VYFTIGSTE ZINNEBEELD.

'T NEEMT AF, NA DAT HET ZICH VERHEFT.

OP HET

LIIIste ZINNEBEELD.

Hoe hoog deez Toren ook mag ryzen,
Zyn ſpits, gelyk men ziet,
Verdunt allengs tot niet.
Wat wil dit Zinnebeeld ons wyzen?
Niets dan om niet te hoog
Te vliegen naar het Godd'lyk weezen,
Door onderzoek: Men leer' het vreezen:
Want menig ziel bedroog
Zich zelf met zaaken te onderwinden
Waar in zich 't ſcherpſt' vernuft,
Door 't denken moê geſuft,
Verſtompte en nooit zyn ruſt kon vinden.
Men ſchuw' die dert'le zucht,
Die, door nieuwsgierigheid gedreven,
Veel' Bethſemiten bragt om 't leven.
Men zoeke ſteeds met vrucht
Dien Albeſtierder in zyn werken,
En zuiv're liefdewet,
Ons allen voorgezet.
Dit kan ons in 't geloof verſterken,
En trekken uit de ſlaverny.
Dit te onderzoeken ſtaat elk vry.

HET VIER-EN-VYFTIGSTE

ZINNEBEELD.

WAT DOET DIT KLEIN BY
'T GROOTE LICHT?

OP HET

LIV^ste ZINNEBEELD.

Het Kaarslicht moet hier voor de ſtraalen
Der Zon verdwynen in 't verſchiet.
Wie leert hier tot zyn voordeel niet
Hoe verr' de trotſche geeſten dwaalen,
Die roemen op hun vlug verſtand
En dapp're daaden van hun leven,
't Geen maar een ſchemering kan geeven,
Die hen doet taſten naar de wand,
By 't zonnelicht van 't Alvermogen,
Dat all' den mind'ren glans verdooft?
Is hy dan niet van brein berooft,
Die zich op gaaven wil verhoogen,
Waar door hy is aan God verpligt?
ô Nietige aardworm vol gebreken!
Dat heet een kleene kaars ontſteeken
By 't ſchynen van het waereldlicht.
Leer dan uw hovaardy bedekken
Door 't kleed van eigen nietigheid
't Is de eerzucht die de ziel verleid.
Laat dit u tot een les verſtrekken.
Hy is eerſt ryk die arm van geeſt
Zyn Schepper ned'rig dient en vreeſt.

HET VYF-EN-VYFTIGSTE

ZINNEBEELD.

ALLES WYKT VOOR HEM.

OP HET

LV^ste ZINNEBEELD.

De Blixem klieft de rotſen
Die lucht en wolken trotſen,
Zo wel als 't Water, week van aart.
Gy, Vorſten, wilt hier leeren;
En gy geſtrenge Heeren,
Die ſteeds den onderdaan bezwaart,
Door wreede dwing'landyë,
Dat uwe tirannyë
Steeds bloot ſtaat voor Gods ſterke hand,
Die u haaſt kan verdrukken,
En uit uw zetels rukken,
Wanneer zyn blixem raakt aan brand,
En door uw hert komt dringen.
Leert dan uw' aart bedwingen
Door weldaên, op dat de onderzaat
U eeren mag als Vaders
En 's Lands getrouwe Raaders.
Zo zal de Almagtige uwen ſtaat
Met zegen overſtroomen:
Want hy beſchermt de vroomen.
Maar wee hun die hem tegen ſtaan:
Zyn Recht ziet geen perſoonen aan.

LEERZAAME

HET ZES-EN-VYFTIGSTE

ZINNEBEELD.

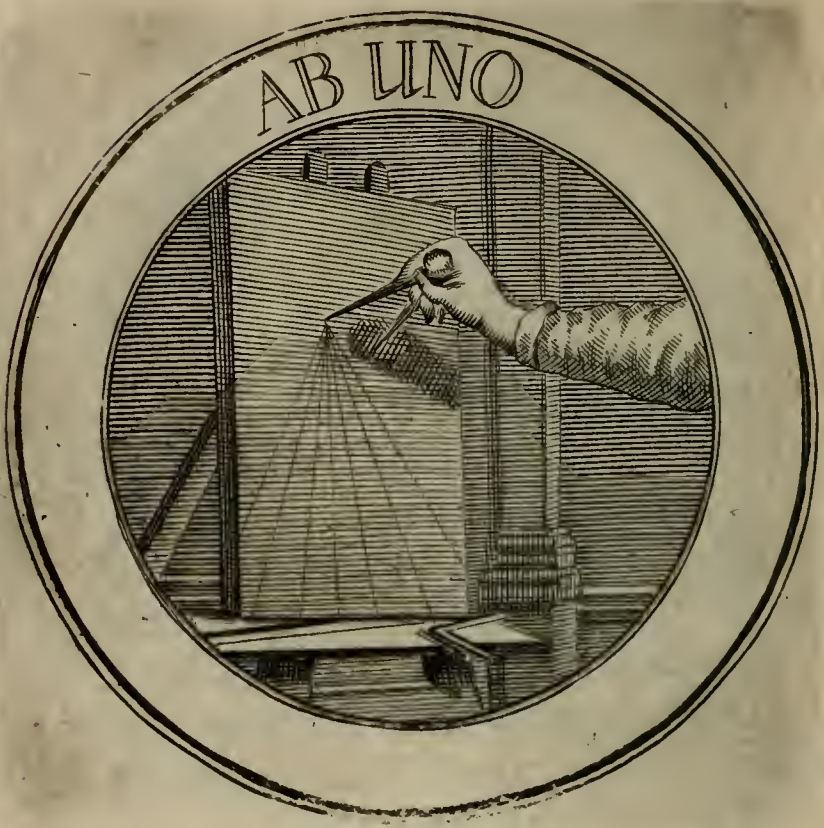

VAN EEN.

OP

OP HET

LVIste ZINNEBEELD.

De Wiskunſt zal haar lynen trekken
Van Eenen ſtip als zy begint.
Wat wil dit Zinnebeeld ontdekken?
Dat Een alleen het hoogſt' bewind
Bezit voor eeuwig uit zich zelven,
Die nooit begon noch eind zal zien.
Laat de Ongodiſt Natuur doordelven,
En met zyn dwaalziek brein beſpiên,
Om die gedachtenis te weeren:
't Is niets: hy ga maar in zyn ziel:
Daar kan hy van 't geweeten leeren
Hoe verr' hy van het ſpoor verviel.
Almagtig Een, waar van ons leven
Zyn oorſprongk heeft en onderſtand!
ô Zalig Een, die 't all' kunt geeven
In 't eeuwigduurend Vaderland!
ô Heilig Een, die onze zinnen
Doet buigen naar uw liefdewet,
Om waare Godsvrucht te beminnen,
Om namaals met u onbeſmet
In eensgezindheid te verkeeren!
Wie kan dien dierb'ren ſchat waardeeren?

HET ZEVEN-EN-VYFTIGSTE ZINNEBEELD.

WIE ZOU 'T ANDERS BEWEEGEN.

OP

OP HET

LVII^ste ZINNEBEELD.

Dit Molenrad zou nimmer draajen,
Indien de ſnelle wind
Niet langs de zeilen heen wou waajen.
Gy die hier iets begint,
Tot voorſtand van uw' ſtaat of erven,
Leer uit dit Zinnebeeld
Dat gy uw wenſch nooit zult verwerven,
(Hoe zeer ge u vleit en ſtreelt)
Zo lang de wint van trouw en yver
Uw molen niet beweegt:
Maar als die koelte ſlap of ſtyver
Uw hert van waan ontleegt,
Dan zal de Goddelyke zegen,
Die wind daar 't al door draait,
U ſteeds verzellen op uw wegen;
Waar door ge vruchten maait
Tot ruime nooddruft en verkwikking.
Die dus zich overgeeft
Aan 't wys beleid van 's Hemels ſchikking,
Zal nooit, zo lang hy leeft,
Van lyfsgebrek en rampen klaagen.
Een nyv're hand kan God behaagen.

HET ACHT-EN-VYFTIGSTE

ZINNEBEELD.

ALS DEN HEMEL
MAAR STRYD.

OP

OP HET
LVIIIste ZINNEBEELD.

Het blixemende Legioen,
Der Romers kon veel' wond'ren doen
Op Hunnen en Wandaalen,
Nadien de Hemel daar voor ſtreed
In 't wiſſelvallig oorlogsleed,
Waar door 't kon zegepraalen.
Ziet hier een leerzaam zinnebeeld,
't Geen eed'le zielen noopt en ſtreeld,
ô Chriſtelyke helden,
Geroepen tot een' zwaaren ſtryd!
Schept moed: indien ge u dapper kwyt;
Zal God uw werk vergelden.
Zyn geeſt vol kracht die ſterker is
Dan die van 's waerelds duiſternis,
Zal 's vyands heir verjaagen,
Schoon duizend legioenen ſterk.
Slaat dan maar ruſtig hand aan 't werk.
Wie zou 't met Hem niet waagen,
Die met een wenk het waereldrond
Verbrys'len kan tot in den grond?
Geloof maar aan zyn wetten,
En op zyn byſtand in den nood:
Dat ſchild zal duivel, vleeſch, en dood
Met hun gevolg verpletten,
En u in zegepraal de kroon
Des levens ſchenken voor Gods troon.

HET

HET NEGEN-EN-VYFTIGSTE
ZINNEBEELD.

WAT HELPEN DEEZE IN
MYN AFWEEZEN?

OP HET

LIX^ste ZINNEBEELD.

Wat zal het toch een krygsheld baaten
Dat hy hier 't Oorlogstuig zo schoon
Voor 's Veldheers oogen hangt ten toon?
Kan hy zich op die praal verlaaten,
Als hem een legermagt genaakt?
ô Neen: elk zal 't voor dwaasheid achten.
Dit's 't werk van hun die stadig trachten
Den Godsdienst, schoon het hert nooit
Te stellen in bespiegelingen; (waakt,
Die bidden dat het ieder hoort,
En 't boek van 't zaligmaakend woord
In goud beslaan, schoon zy de dingen
Daar in beslooten niet verstaan,
Door onkunde, of door waan van wysheid.
Dit is het niet waar in de prys leid.
Men trekk' de wapenrusting aan;
Ze is niet geschonken om te praalen
Maar op den vyand naar den geest,
Door hem die voor geen laagen vreest,
Een overwinning te behaalen.
Die dus met God zyn heil bewerkt,
En hoogmoed schuwt, word steeds versterkt.

HET ZESTIGSTE ZINNEBEELD.

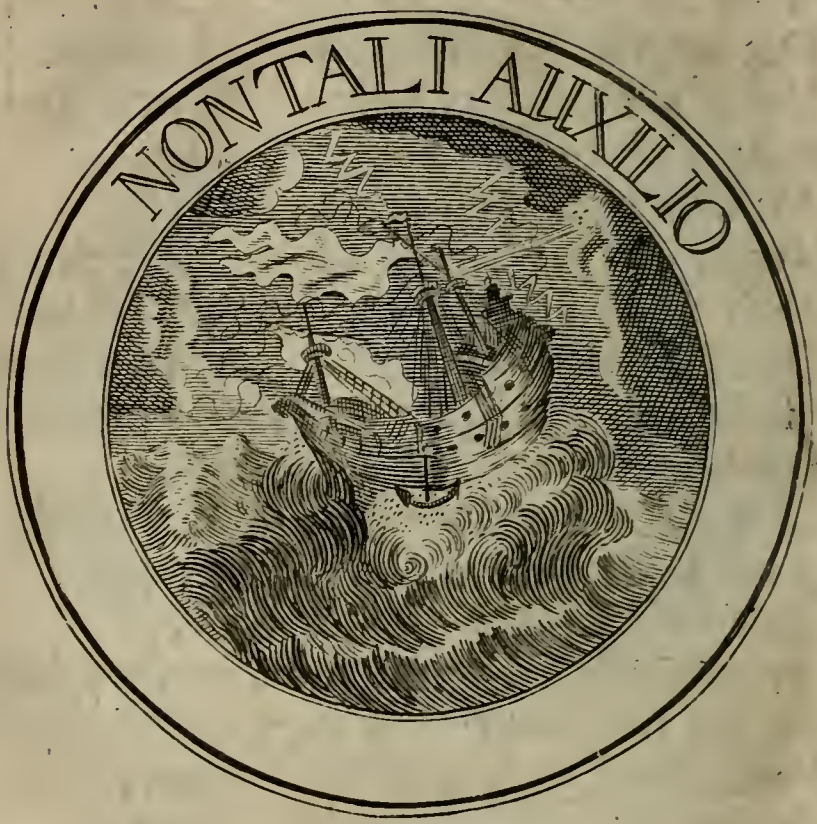

NIET DOOR ZULKEN HULP.

OP

OP HET
LX^ste ZINNEBEELD.

Hoe zwerft dit Schip door ſtorm in nood!
Hier helpt noch kabeltouw noch Anker:
Matroos verflaauwt; zyn hoop word kran-
Nadien een onvermydb're dood (ker,
Hem ſchielyk najaagt op de hielen,
't Gevaar groeit aan waar 't oog zich wend;
Die 't bidden nimmer heeft gekent,
Weet nu door angſt voor God te knielen.
ô Zinnebeeld van onzen ſtand,
In eene zee van tegenſpoeden,
Wanneer de felle orkaanen woeden,
't Zy op het ſchip van 't Vaderland,
Of ieders kiel van hulp verlaaten!
Wie zal ons hoeden voor 't vergaan,
Wanneer men heeft zyn beſt gedaan,
En alle middelen niet baaten?
Wie anders dan de groote God,
Die op berouw, gebeên en traanen
Voor elk een weg tot hulp zal baanen;
Men ſtell' dan door 't geloof, zyn lot
Geruſt en veilig in zyn handen.
Zo zullen wy ſchoon 't ſtormt en raaſt,
En 't hevig onweêr loeit en blaaſt,
In Schoonehaven eens belanden,
Daar nooit de zonneſtraal van ruſt
En vreugd door zeeramp word gebluſt.

HET EEN-EN-ZESTIGSTE

ZINNEBEELD.

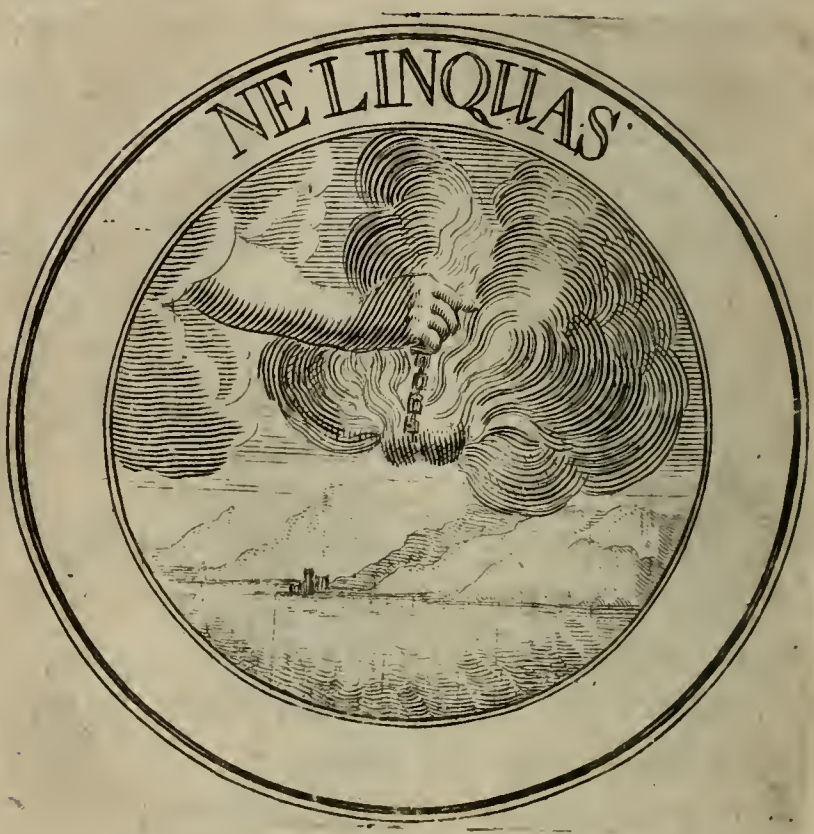

VERLAAT HET NIET.

OP

OP HET

LXIste ZINNEBEELD.

Dit brandend Hert door eene Hand
Tot in de lucht geheven,
Leert ons geduurig ſtreeven
Naar heiligheid, dat dierbaar pand,
Dat God in ons alleen behaagt.
Men laat het dan niet ſlippen,
Noch woonen op de lippen:
Want die't niet in zyn boezem draagt
En't reine vuur door zonde bluſt
Waar door zyn kracht moet ſterven,
Zal nimmer heil verwerven,
In 't ryk van zaligheid en ruſt;
Maar ſtorten in een' heeten gloed
Van eindelooze ſmerte.
Men draag dan't zuiver herte
Zyn Schepper op, van wien het kwam:
Die zal het ſteeds behoeden
In voor- en tegenſpoeden;
Die zal door zynen geeſt die vlam
Aanblaazen, om te ſtraalen
In de onvergangb're zaalen.

HET TWEE-EN-ZESTIGSTE

ZINNEBEELD.

DIE MIND, GEVOELD,
NOCH VREEST.

OP HET

LXIIste ZINNEBEELD.

Dit Hart vervolgt door min zyn Hinde,
Op dat het vergenoeging vinde,
Schoon zwaar gewond, en bloot gesteld
Voor 's jagers listen en geweld.
ô Zinnebeeld van vroome zielen,
Die ned'rig voor hun Schepper knielen,
Door zuiv're liefde in 't hert geraakt;
Wiens vlam hen steeds zo moedig maakt,
Dat zy, hoe zeer gekwetst door rampen,
Waar mee zy telkens moeten kampen,
Hoe zeer gejaagd, en moê gevlucht
Voor 't hoofd der geesten in de lucht,
Hoe ook door vleiery verheeven,
't Beminde voorwerp nóit begeeven!
Geheiligden, die dus bestaat,
Wat is u troost en toeverlaat?
Gods wedermin, om u te kroonen
Op onbeweegelyke troonen,
Voor 's waerelds grondslag reeds bereid,
Om daar met Hem in eeuwigheid
Te heerschen, daar 't steeds zal in rust zyn;
Daar nooit de liefde zal gebluscht zyn.
Wie kent die vreugd in 's levens dag,
Die 't oor nooit hoorde en 't oog noit zag?

HET

HET DRIE-EN-ZESTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZE BIED ZICH EENEN AAN.

OP HET

LXIIIste ZINNEBEELD.

Gelyk de Zonnebloem zich keert
Naar 't licht dat haar dien naam doet draagen;
Zo wend de ziel die niets begeert
Dan 't geen de Alwysheid kan behaagen,
't Gezicht naar de ongeschape zon,
En laat zich koest'ren door haar straalen:
Zy weet steeds uit die Levensbron
Verkwikking troost en raad te haalen,
En wysheid die 't all' weegt en wikt,
En doet haar 't goud voor slyk verkiezen;
Waar door zy nimmer vreest of schrikt,
Om 's waerelds vriendschap te verliezen,
Die zy maar acht voor yd'le waan:
Zy volgt den glans die haar doet leven;
Zy kleeft haar' Schepper achter aan:
Dus lagcht zy als de boozen beeven:
Ze ontfangt in 't welbewust gemoed
Den wederstraal van 't Alvermogen,
Die haar met hemelsch Manna voed,
Waar door de geest wort opgetoogen
In 't voorpaleis der hoogste vreugd.
ô Wie verlieft niet op de deugd!

HET

HET VIER-EN-ZESTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZY ZOEKT U ALLEEN.

OP

OP HET

LXIV^ste ZINNEBEELD.

De Naald van't Zeekompas geſtreken
Aan eenen dierb'ren ſteen,
Trekt door die kracht alleen
Naar't Noorden daar zy onbezweeken
Zich houd; of ſchoon een hand
Haar naar een and'ren kant
Steeds wenden wil het is verlooren:
Zy keert terſtond weêrom.
Dit werktuig kan, hoe ſtom,
Ons leeren dat wy moeten hooren,
Door geene drift belet,
Naar Jeſus in zyn wet,
Die waare Noordſtar van ons leven:
Want als men die verlaat,
Dan is men buiten ſtaat;
Dan word de kiel op ſtrand gedreven.
Men hou 't ga laag of hoog,
Die Morgenſtar in 't oog:
Dan zal 't geloof geen ſchipbreuk lyden
In 's waerelds woeſte zee,
Maar op een ſtille ree
Zich veilig buiten nood verblyden,
Daar nimmer ongeval
De vroomen treffen zal.

HET VYF-EN-ZESTIGSTE

ZINNEBEELD.

IK ZAL GAAN DAAR GY
MY HEENEN STIERT.

OP

OP HET
LXV^ste ZINNEBEELD.

't Gewillig Paard hier voortgeleid
Door eene Hand, is ſteeds bereid
Te gaan waar heen men 't wende.
ô Schets van een gelaten hert,
Dat ſteeds hoe zeer gedrukt door ſmert,
Door rampſpoed en elende
Zichzelf bezit in lydzaamheid;
Dat wel van droefheid zucht en ſchreit,
Doch nooit zal murmureeren;
Dat God zo wel voor 't kwaad als 't goed
Geduurig pryſt, en welgemoed
Zich door de hand des Heeren
Geleiden laat en vaſt vertrouwt
Dat Hy die alles hier beſchouwt,
't Zy in, 't zy na dit leven,
Zyn rampen door 't genadeloon
Verzoeten zal voor 's Hemels troon.
Wat is hy hoog verheven
Die dus beſtaat! Maar die in 't leed
Steeds wrokt, en zynen pligt vergeet
Door wraak, verzwaart zyn zonden.
Eén buigzaame aart vind trooſt en heul:
Maar 't ongeduld verſtrekt een beul,
Die zout wryft in de wonden.
Gelukkig is een ſtille ziel
Die nooit van 't weêrloos ſpoor verviel.

HET ZES-EN-ZESTIGSTE

ZINNEBEELD.

IK WORD DOOR UWE WIND GEDREEVEN.

OP HET

LXVI^ste ZINNEBEELD.

Wanneer een goede wind
Van acht'ren in het zeil komt blaazen,
Hoe zeer de felle ſtormen raazen,
Dan kan het Schip gezwind,
Langs ongebaande paden ſtreeven
Door 't bruizend pekelnat.
Wat kan, voor die't bevat,
Dit Zinnebeeld al leſſen geeven!
Ons ligchaam is een kiel;
De zee een waereld vol vergiften;
De orkaanen zyn de dolle driften;
De lading is de ziel
Met al haar onwaardeerb're gaaven:
Zal die nu door 't gevaar,
't Geen aak'lig is en naar,
Eens veilig landen in de haven,
Zo moet zich 't koſt'lyk Schip,
Van de eerſten wind van Gods genade
Bedienen, eer het tot zyn ſchade
Vergaat op bank en klip
Met alle zyne dierb're waaren,
Daar't mede is opgevuld:
Dus kan men, door zyn ſchuld
De golven roekeloos bevaaren.
Dies wat hier ook geſchied,
Misbruik Gods goedheid niet.

HET ZEVEN-EN-ZESTIGSTE ZINNEBEELD.

IK ZOEK NIET, DAT IK VANG.

OP

OP HET
LIX^ste ZINNEBEELD.

Deez' Visscher met zyn vangst verlegen,
Trekt niet alleen met zynen zeegen
De zegen in zyn net,
Het geen hy naauw weet op te haalen;
Maar ziet ook in zyn garen daalen:
(Waar door hy zich ontzet,
En uitroept; ô geheimenissen!)
Een vliegend heir van vreemde vissen:
Dit dubbele geluk
Doet hem van blydschap vrolyk kweelen.
Laat deeze schets uw zielsmert streelen,
Gy die hier zucht en klaagt,
Als of ge zyt van God verlaaten:
Schep moed: de wantrouw kan niet baaten:
Hy zal, als 't Hem behaagt,
En gy zyn wetten wilt betrachten,
't Verlies met dubb'le winst verzachten.
Het wisselvallig rad
Voert hem die onderlegt wel boven.
Doch schoon gy bleeft van elk verschoven,
De Alwysheid heeft een' schat,
Dien roest noch mot ooit zal verderven.
Dien zult ge (blyft maar vroom) verwerven
Voor Salems onvergang'bren troon.
Geen diamantstraal blinkt zo schoon.

HET ACHT-EN-ZESTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZY ZULLEN DEN ONVER-
VAARDEN SLAAN.

OP

OP HET
LXVIIIste ZINNEBEELD.

Dit ſterk Kaſteel op zwaare muuren,
Gebouwd, om ſtormen te verduuren,
Zwigt voor geen bom nog gloejend ſchroot,
Noch wat de krygsliſt uit kan vinden,
Om vaſte ſteden te verſlinden,
Als zy's Lands ondergang beſloot.
Elk laat hier op zyn zinnen ſpeelen.
Men maak' de herten tot kaſteelen,
Door 's Hemels onverwinb're kracht,
En deugd en Chriſtelyke pligten,
Zo zal de aardsvyand moeten zwichten
Met zyn verbondene oorlogsmacht,
Van vleeſch en waereld aangenomen.
Laat hy van de overwinning droomen;
Geen nood: verweer u met het ſchild
Van 't waar Geloof; gebruik ook mede
Het zwaard des Geeſtes ſcherp van ſnede,
Tot dat zyn pylen zyn verſpilt.
Vrees voor geen kogels, hoe ze ook woeden.
De helm der Hoop zal u behoeden;
't Borſtwapen der Gerechtigheid
Beſchermen voor zyn looze laagen.
Dan zal't d'Almagtigen behaagen,
De kroon voor dapperen bereid,
Aan u in Vredeſtad te ſchenken,
Daar rouw noch dood de vreugd zal krenken.

HET NEGEN-EN-ZESTIGSTE

ZINNEBEELD.

OP BEWEEGELYKE BOLLEN GEVEST.

OP

OP HET

LXIX^ste ZINNEBEELD.

Deez' Grafnaald die op ronde bollen
Gegrondveſt is, ſtaat pal,
Hoe zeer de woeſte orkaanen hollen;
Geen ſtorm van ongeval
Doet haar ooit wankelen of wyken.
ô Schets van 't deugdzaam hert,
Dat nooit in voorſpoed zal bezwyken,
Noch zwichten voor de ſmert
Van wrange tegenſpoed en rampen!
Schoon waereld met natuur
En vleeſch het ſteeds aan boord komt klam-
Het ſtaat gelyk een muur. (pen,
Waarom? het ſteunt op vaſte gronden
Van 't Chriſtelyk geloof.
Dus blyft het vry en ongeſchonden
Voor tiranny en roof.
't Heel-al mag 't onderſt' boven keeren,
Deeze aarde in vuur vergaan,
De Godsvrucht zal eens triomfeeren
En ſteeds onwrikbaar ſtaan
Voor God, door 't onbevlekt gewiſſe,
Daar 't licht niet weet van duiſterniſſe.

HET

HET ZEVENTIGSTE ZINNEBEELD.

VAN EEN LICHT.

O F

OP HET

LXXste ZINNEBEELD.

Deez' Toren die zich verr' laat zien,
Omdat hy op een' berg gelegen,
Steeds uitblinkt, leere ons overwegen,
Om 't eeuwige verderf te ontvliên
Hoe wy de flikkerende ſtraalen
Des lichts van Godsvrucht en verſtand,
Door de Opperwysheid ingeplant,
Doen voor een ieder nederdaalen
Van 't hoog vertrek, verr' boven 't ſtof
Der aardſche ſlaverny verheven,
Die poel daar duizenden in ſneeven;
Opdat elk in 't gemoed Gods lof
Verbreide, en affta van de zonden.
Dus is een Chriſten hoog gezet,
Opdat hy op zyn wegen lett'.
En zo hy bouwt op wank'le gronden,
En oorzaak word van 's naaſtens val,
Met ſnoode daaden te verrichten,
En als een dwaalſtar voor te lichten;
Dan zal de Schepper van 't heel-al
Hem ſtraffen met de zwaarſte plaagen.
Elk zorg' dan om zich wel te draagen.

HET EEN-EN-ZEVENTIGSTE ZINNEBEELD.

ZE BEVESTIGT, EN VERCIERT.

OP

OP HET

LXXI^ste ZINNEBEELD.

Dit Bouwgevaart' word hier geſtigt
Op onbeweegelyke gronden,
Op dat het door zyn zwaar gewigt
Niet wyke, als dikwils word bevonden.
Wat leert dit? Om 't gebouw der jeugd
Op onverwrikb're fondamenten
Van waare heiligheid en deugd
Te ſtigten, ja haar in te prenten,
Door wysheids raad en vroom gedrag,
Dat niemand zonder reine zeden
D'Alzegenaar behaagen mag,
Naar 't voorſchrift van de wet en reden.
Daar zulk een grondſlag legt, zal 't hert
Voor 't woên van 's waerelds onweêrvlaagen,
Voor ſtormgevaar van ſmaad en ſmert,
Voor vleiery bedrog en laagen,
Nooit wyken maar beſtendig ſtaan.
ô Ouderen, 't is u bevolen
Dien nutten heilweg in te ſlaan,
Opdat uw krooſt niet raake aan 't doolen.
Legt dan dien grond in 't vaſt ſiment
Van 's Heeren vreeze, in 's levens lent'.

HET TWEE-EN-ZEVENTIGSTE ZINNEBEELD.

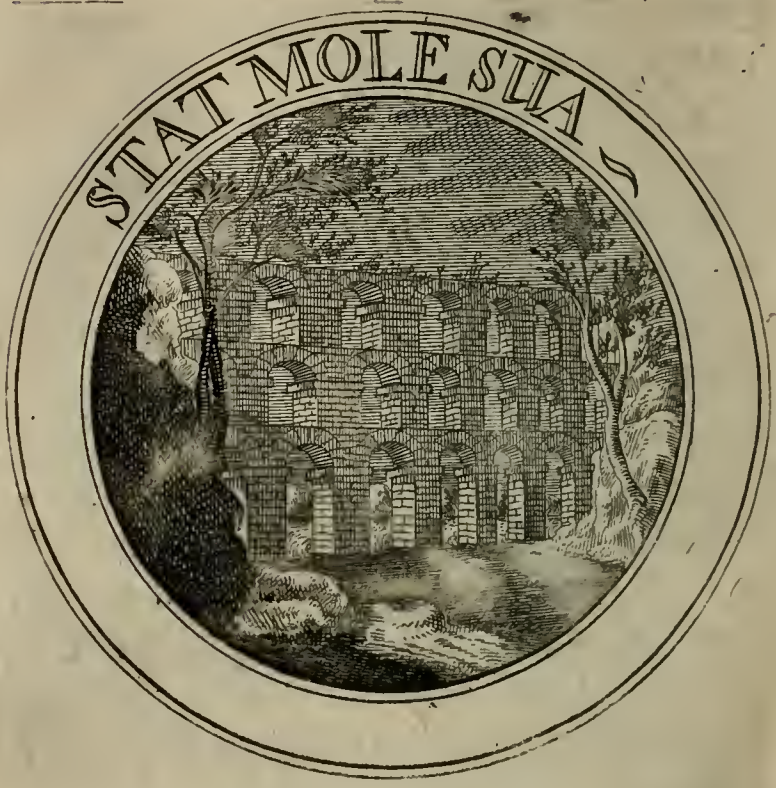

HET STAAT DOOR ZYN GEWICHT.

OP

OP HET
LXXIIste ZINNEBEELD.

Dit Roomſch Gebouw tot praal en pracht
Geſtigt, hoe ſchoon 't mag blinken
Moet door den tyd verzinken.
Met wat de waereld dierbaar acht,
Verzot op nietige ydelheên,
Door waan en ſchyn bedrogen.
Ach! wierd dit overwogen,
Men zou het hert aan kalk en ſteen,
Aan weelde en Mammons klatergoud
Niet hechten, als de dwaazen,
Die ſteeds op ſchyngoed aazen.
All' wat men hier uit praalzucht bouwt,
En gierig oplegt door 't belang,
Hoe 't de oogenluſt mag wekken,
't Zal all' tot brandſtof ſtrekken
In dien verſchrik'lyk' ondergang,
Als 't vuur van 's Hemels gramſchap blaakt.
Men tracht dan naar de muuren,
Die tyd en dood verduuren;
Naar 't huis dat zonder hand gemaakt
Dat eeuwig blinkt door 't ſchoonſt' cieraad,
Van niemand te beſeffen.
Laat dit uw herten treffen,
ô Waereldlingen! en verlaat
Deeze aarde eer ze u eens zal begeeven.
Niets vaſter dan het eeuwig leven.

HET DRIE-EN-ZEVENTIGSTE

ZINNEBEELD.

HOE HOOGER, HOE VERDER.

OP

OP HET

LXXIIIste ZINNEBEELD.

Deez' Toren voor de wagt geſtigt,
Om 's Vyands heir en liſt te ontdekken,
Kan ieder menſch tot leering ſtrekken,
Om met een ſchrander zielgezicht
Steeds door Voorzichtigheid te waaken;
Dat hoog vertrek van waar hy ziet,
Wat vyand hem om laag beſpied,
En door verraſſing komt genaaken.
Dus kan hy ligt een aanval doen,
Eer hy word onvoorziens beſtreden,
Of wyken met gewiſſe ſchreeden
Te rug, eer 't iemand kan vermoên.
Die dus beſtaat zal zelden doolen.
Deez' kryg vereiſcht een wys beleid,
Zo wel als moed en dapperheid.
Vooruitzien is ons aanbevoolen:
Ook toont dit zinryk Zinnebeeld
Dat, hoe men hooger is verheven
Van de aarde hoe men 't zalig leven
Veel nader is 't geen zielen ſtreeld.
Wel hem wiens heilige gedachten
Dus dikwils boven 't zwerk vernachten.

LEERZAAME

HET VIER-EN-ZEVENTIGSTE

ZINNEBEELD.

ALS DIT MAAR ALLEEN
MAG OVERBLYVEN.

OP

OP HET

LXXIV^ste ZINNEBEELD.

Wanneer een' ſnellen Watervloed
Komt van de Bergen nederſtreeven,
En met zich ſleept wat hem ontmoet,
Waar door en vee en menſchen ſneeven;
Dan ſtrekt het noch in 't ongeluk
Tot trooſt, ſchoon alles weg moet dryven
In zulk een algemeene druk,
Dat heil'ge Tempels overblyven.
ô Schets van Godsvrucht, die ſteeds bloot
Geſtelt word voor de zonde-vloeden,
Die 't water van den hoogſten nood
Dryft naar de zee van tegenſpoeden;
Laat aardſche ſchat en vaderland
En dert'le welluſt vry vervloejen,
't Is niets als zy maar blyft in ſtand,
En door die rampen op mag groejen:
Zy is 't alleen, die 't lydzaam hert,
Beveiligt voor de woeſte golven
Van wanhoop, wroeging, angſt en ſmert,
Waar in de dwaasheid legt bedolven.
De waereld zinke in 't woedend nat.
Haar Tempel is in Vredeſtad.

HET VYF-EN-ZEVENTIGSTE

ZINNEBEELD.

DIE INWENDIGE BEHAAGEN.

OP HET

LXXV^ste ZINNEBEELD.

De Buitenbaſt der Pynboomvrucht
Is niet behaag'lyk in ons oogen,
Maar 't ſap maakt ieder opgetoogen,
Waar naar de lekk're tong ſteeds zucht,
En wenſcht die ſteeds te mogen ſmaaken.
ô Schets van de eed'le ziel, die hier
Van buiten aangemerkt, geen zwier
Van aardſche glori weet te maaken,
Waar door zy ſteeds ten doel moet ſtaan
Voor ſpotterny en ſchamper hoonen,
Als of in haar niets goeds kan woonen!
Maar waart ge, ô waereld! niet door waan
Bedroogen zy zou u haar gaaven
Vertoonen, daar all' de overvloed
Van uw bezit voor zwichten moet,
Die uw beminnaars maakt tot ſlaaven.
Wel hem die om 't inwendig ſchoon
Zich vind getrooſt getrouw te ſtryden,
Ja zelf de grootſte ſmert te lyden,
Aan 't eind van 't vechtperk is de kroon.
Laat and'ren zich in ſchyn vermaaken,
Hy zal de waare vruchten ſmaaken.

HET ZES-EN-ZEVENTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZO VERVALLEN DE UIT-
WENDIGE DINGEN.

OP

OP HET

LXXVI^ste ZINNEBEELD.

Deez' Tempel, 't zy aan wie gewyd,
Met all' zyn outers en çieraaden,
En prágt van dierb're koorgewaaden,
  Vergaat in 't einde door de tyd,
Wiens ſcherpe tand niets zal verſchoonen.
  Wys is hy dan, die hier uit leert,
  Hoe alles in een damp verkeert,
Hoe 't goud verſlyt; hoe vaſte troonen
  Geſtadig worden ondermynt;
Hoe ſchoonheid kracht verſtand en gaaven
Allengs vermind'ren, hoe wy ſlaaven;
  Ja hoe ons leven zelf verdwynt,
Om nooit de waereld te vertrouwen,
  Maar God die bron van overvloed.
  Dus kan men in het vroom gemoed
Een' onvergangb're tempel bouwen,
  Tot een verblyfplaats voor zyn Geeſt,
Waar op de tyd vergeefs zal byten:
Want nimmer zal zyn glans verſlyten.
  Men ſteek' dan vry en onbevreeſt
Daar 't offer aan van 't heilig leven,
Om zon en maan voorby te ſtreeven.

HET ZEVEN-EN-ZEVENTIGSTE

ZINNEBEELD.

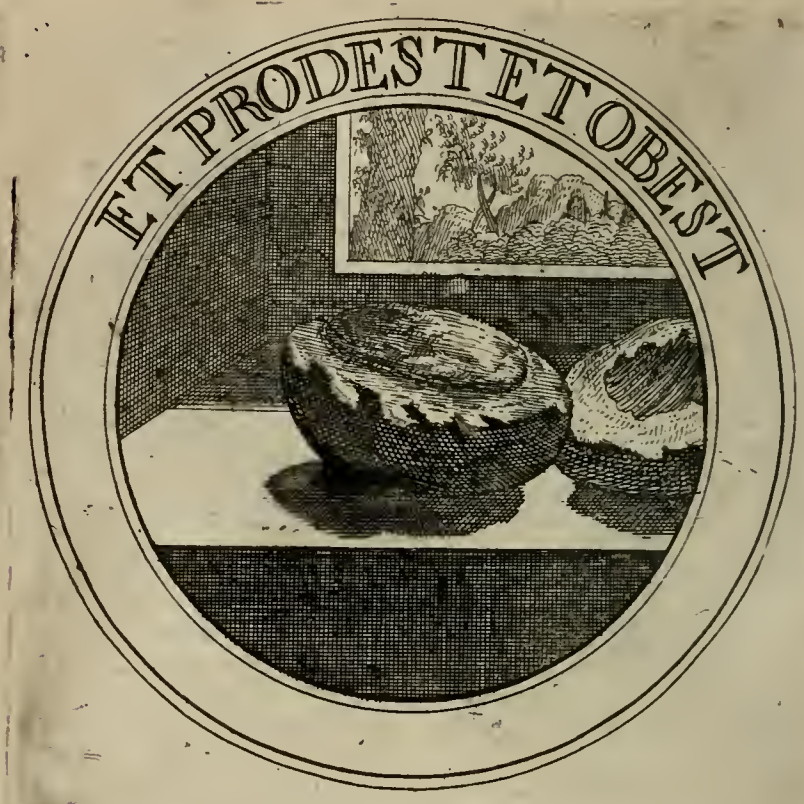

ZE IS SCHADELYK
EN VOORDEELIG.

OP

OP HET
LXXVII^ste ZINNEBEELD.

Het ſmaak'lyk ſap der Perſikvrucht
Kan ieders tong behaagen;
Doch om een ſchat te waagen,
Om welks verlies men klaagt en zucht.
Haar Pit verſtrekt in tegendeel,
Hoe bitter, tot bewaaring
(Naar menig arts verklaaring)
Van 's levens allerbeſt juweel
Hoe klaar ſtelt ons dit Zinnebeeld
Aan de eene zy' 't vermogen
Der welluſt hier voor oogen,
Die d' aardsgezinden menſch ſteeds ſtreelt,
En nodigt op den valſchen ſmaak
Van haare lekkernyë,
Door ſnoode vleieryë,
De bron van 't dood'lyk ſchynvermaak:
Aan de and're kant oprechte deugd,
Wiens voorſmaak haar' bezitter
In 't eerſt, als heilig bitter,
Een affchrik geeft, maar tot zyn vreugd,
Waar door de ziel ſteeds blyft gezond,
In ſpyt van haaren vyand.
Men maak' dan door Gods byſtand,
Met waare Godsvrucht een verbond,
Om ſteeds naar haaren raad te hooren:
Dit kon een Hercules bekooren.

HET

HET ACHT-EN-ZEVENTIGSTE ZINNEBEELD.

HET LOOPT 'ER TE ZUI-
VERDER DOOR.

OP

OP HET

LXXVIIIste ZINNEBEELD.

Het Water, uit deez' Rots gevloeid
Door perſſing, geeft veel zuiv'rer ſtraalen
Dan de Oceaan daar 't in komt daalen.
Zo laat een ziel die onvermoeid
De deugd betracht, haar reine vloeden
In 's waerelds zee, daar 't raaſt en bruiſt,
Wanneer 't verbolgen onweêr ruiſt,
Door klippen van de tegenſpoeden
Steeds loopen, daar geen ſtorm haar vreugd,
Geen doodsgevaar haar ruſt zal ſtoren.
Dus word het heil uit leed gebooren;
Dus is het vroom gemoed verheugd
In 't midden van de zwaarſte plaagen,
Gezuivert van de vuiligheid
Der waereld die het hert verleid.
ô Zalig lyden en verdraagen!
Ach wierd ge recht gekend, men zou
Zich wachten van de zondepoelen,
En zich geſtadig laten ſpoelen
Door 't heilzaam water van berouw.
Want wat men zich mag onderwinden,
Geen kroon is zonder kruis te vinden.

HET NEGEN-EN-ZEVENTIGSTE ZINNEBEELD.

GEBROOKEN BEN IK
NOCH BETER.

OP

OP HET

LXXIX^ste ZINNEBEELD.

Deez' Paerel mag hier glansryk praalen:
Maar als zy kleen gebrooken is,
Dan ſtrekt ze een artſeny voor kwaalen.
Hoe klaar ſtelt deez' gelykenis
De Zaligmaaker ons voor oogen,
Die als een paerel van de deugd,
Daar de Engelen op konden boogen,
Steeds uitblonk tot elks heil en vreugd:
Maar toen hy wierd door duizend wonden
Verbryzelt, en gehecht aan 't kruis,
Tot zoen van 's waerelds zwaarſte zonden,
Toen kon dat dierbaar paerelgruis
Ons van den tweeden dood bevryden.
Men denk' dan aan die zegepraal,
Verkregen door 't volſtandig ſtryden,
Zo dikwils wy aan 't Avondmaal
Die heilzaame artſeny ontfangen,
Tot welſtand van 't bedrukt gemoed,
Dat zucht en reikhalſt met verlangen
Naar God het alderhoogſte goed;
Om naar het ryk van 't eeuwig leven
Door paerlepoorten heen te ſtreeven.

HET TAGTIGSTE

ZINNEBEELD.

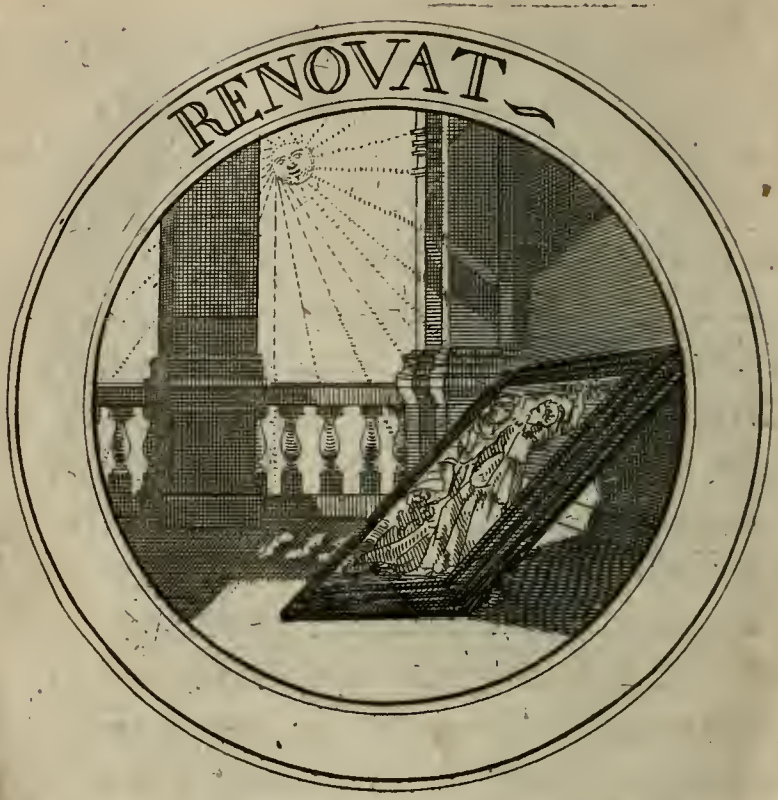

HET VERNIEUWT.

OP

OP HET

LXXXste ZINNEBEELD.

Een Schildery met ſtof beſmet,
Zal in haar' eerſten luiſter praalen
Wanneer zy voor de zonneſtraalen
In 't middaglicht word neêrgezet
Om zulks met water uit te trekken:
Zo krachtig is die heete gloed.
ô Schets van 't zondige gemoed,
Bezoedelt met de ſnoodſte vlekken!
Wat raad in zulk een' jammerſtand,
Terwyl de geeſſelroeden ſnerpen?
Geen and're dan zich neêr te werpen,
Voor de ongeſchape Zon, welks brand
Het beeld der ziel, indien wy waaken
Door waar berouw, door wys beleid
En willige gehoorzaamheid,
Veel ſchooner dan voorheen zal maaken.
Wel hem dien die genadeſtraal,
Bevryd van dampen, mag beſchynen,
Waar by ſaffieren en robynen,
Hunn' glans verliezen met hun praal,
Om ſchooner dan de Zon te blinken.
Hier moet al 's waerelds pracht verzinken.

HET EEN-EN-TAGTIGSTE

ZINNEBEELD.

'T WORD IN DE ZUIVERHEIT BEWAARD.

OP

OP HET

LXXXI^ste ZINNEBEELD.

Wat leert dit ſcherp geſlepen Staal,
't Welk çierlyk blinkt in de oogen?
Wat anders, dan 't vermogen
Der valſche tong, die door 't onthaal
Van ſchyngunſt ons zal ſtreelen,
En 't waardſte pand ontſteelen,
Een' goede naam die all' het goud
Des waerelds gaat te boven.
Wie haar hier wil gelooven,
En 't diepſte hertsgeheim vertrouwt,
Dien zal ze vinnig ſteeken;
Zy ſchept haar luſt in 't wreeken,
En 't kwetſen van het vroom gemoed;
Zy is de bron der plaagen
Die de Eendracht kan verjaagen;
Zy doet de waereld met een' vloed
Van gruw'len overſtroomen.
Wie kan haar drift betoomen?
Ze ontziet noch bloed, noch God, noch eer,
Maar hakt het all' in ſtukken
Dat niet voor haar wil bukken.
Men ſchuw' dan dit gevreeſt geweer,
Dat duizend zielen heeft doorſneden,
Door waarheid en oprechte zeden.

HET TWEE-EN-TAGTIGSTE ZINNEBEELD.

IK BEWAAR DE TEDERE MYRTEN VOOR DE KOUDE.

OP HET

LXXXIIste ZINNEBEELD.

De teed're Mirt word hier bewaart,
Beveiligd voor 't verderven,
En zacht geſtreeld, op dat haar' aart
Door koude niet zal ſterven.
Gy, wien het nodige beſtuur
Der jeugd is aanbevolen,
Deez' Schets vertoont u door natuur,
Hoe gy haar vry van doolen,
Regeeren moet door wys beleid,
Door liefde en zachte zeden:
Want heerſchende weêrbarſtigheid
Doet ligt het zaad vertreeden:
Dan kwynt en ſterft de dierb're plant
Die friſch en ſchoon zou groejen,
Indien ze door een wyze hand
Gekweekt was onder 't bloejen.
Men moet door eerelyk vermaak
Den toom der tucht wat vieren,
Waar door ze met een' beet'ren ſmaak
Den ploeg des pligts zal ſtieren.
Dus weert men knaaging en verdriet.
Men buig' het rysje, en breek' het niet.

HET DRIE-EN-TAGTIGSTE

ZINNEBEELD.

DEN HEMEL SCHIKT VOOR MY.

OP HET

LXXXIIIste ZINNEBEELD.

Die 't Zwaard by 't ſcherp wil vatten toont
Dat dwaasheid zyne ziel bewoont,
Maar die het aan wil grypen
By 't handgeveſt, gebruikt verſtand.
Wat leert ons dit in 's levens ſtand?
Dat we ons vernuft ſteeds ſlypen,
Om alles met voorzichtigheid,
Door godsvrucht, reden en beleid,
En 't onbeneveld oordeel
Te aanvaarden. Zo zal 's waerelds zwaard,
Dat dikwils duizend rampen baart,
Geen ſchade doen maar voordeel.
Dus ſtelt men zyne ziel in ſtaat
Om welluſt, pragt en overdaad
Kloekmoedig te overwinnen:
Nadien, wanneer men 't kwaad ſteeds myd,
Gods eeuwige Almacht voor ons ſtryd.
Maar die noch met hun zinnen
Gehecht zyn aan all' de ydele eer
Die kwetſen zich aan 't ſcherp geweer
Door zorgelooze blindheid,
En waan die 't kwaadſt' voor 't beſt ſteeds kieſt,
Waar door men 's Hemels gunſt verlieſt.
Men ſchuw' dan de aardsgezindheid,
Opdat Gods wraakzwaard met een' ſlag
Ons niet verdelg' in d' Oordeeldag.

HET VIER-EN-TAGTIGSTE

ZINNEBEELD.

ALLES IS HEERLYK
IN ZYN RANG.

OP

OP HET
LXXXIVste ZINNEBEELD.

Deez' Bouwkunſtordens zyn verſcheiden,
Doch elk toont in haar' ſtaat
Een koſtelyk çieraad,
Om eene grootsheid te bereiden
Voor 't koninglyk Geſtigt,
Dat geene praalſtof mag ontbeeren.
Dit Zinnebeeld kan ieder leeren
Hoe dat men naar zyn' pligt
Zyn 's naaſtens gaven hoog moet achten;
Op dat geen bitſe nyd
Die met haar tanden byt.
Dus moet men ſteeds, door vrede, trachten
't Gebouw van heiligheid
Op dierb're zuilen te verhoogen
Met hulp van 't eeuwig Alvermogen,
Op 't kunſtigſte bereid.
Door taai geduld in God gelaaten,
Tot vord'ring van zyn eer.
De Liefdevlam verteer'
Hier 't onderſcheid van kunne en ſta en:
Dat zal dit heerlyk werk
Een onvergangb're luiſter geeven.
Gelukkig waren we in dit leven,
In dien men Jeſus kerk
Dus bouwde en niet door twiſt deed ſloopen:
Doch dit 's te wenſchen, niet te hoopen.

HET VYF-EN-TAGTIGSTE

ZINNEBEELD.

VERSCHEIDEN EN
DE ZELVE.

OP

OP HET

LXXXV^ste ZINNEBEELD.

Wie 't Buskruid in de ruime lucht
Ontſteekt zal zelden ſchade ontfangen,
Maar die 't in 't eng Kanon wil prangen,
Zal eene doodelyke vrucht
Voor duizenden van menſchen baaren.
ô Schets, die ons aan de eene zy',
't Zachtmoedig leven ruim en vry
Voor oogen ſtelt dat geen gevaaren
Van 't kruid van ſmaad te duchten heeft!
Dat vliegt en blaakt wel om hem heenen
Maar als een damp is 't haaſt verdweenen
Die muuren treft noch wonden geeft:
Maar ſtampt men 't in 't kanon van 't herte,
Dat ſteeds van wraak en hoogmoed zweld,
Dan beeft de waereld door 't geweld,
Als in een barenſnood van ſmerte.
Dus ſtoort een vonk van hoon de ruſt
Der menſchelyke maatſchappyë.
Men ſchuwe dan deez' tirannyë,
Die 't licht van heil en reden bluſt,
Zo wel in laage als hooge ſtaaten.
Zachtmoedigheid geeft honigraaten.

HET

HET ZES-EN-TAGTIGSTE ZINNEBEELD.

ZY WORDEN TOT HUN GEBRUIK BEWAART.

OP HET

LXXXVI^ste ZINNEBEELD.

Deez' Hand bewaart haar ſcherpe Pylen,
Om die ter rechter tyd,
Eer haar de nood komt overylen,
Te ſpillen in den ſtryd.
Dit Zinnebeeld kan ieder leeren
Nooit iets vergeefs te doen:
Want haaſt kan hier de kans verkeeren.
Die zich dan wil behoên
Voor ſchade, moet zich maatig draagen
In voorſpoed en geluk,
Op dat hy in de zwaare plaagen
Van tegenſpoed en druk,
Wat over hebbe om van te leven:
Want die door overdaad
Zyn laatſte pyl heeft weggedreven,
Waar zal hy hulp en raad
In nooden en benaauwdheid vinden?
Elk ſta dan op zyn wacht,
En laat zich nooit door waan verblinden.
Want hy die yv'rig tracht
Naar Godsvrucht, ſchuw van liſt en boosheid,
Vervalt niet ligt tot roekeloosheid.

HET ZEVEN-EN-TAGTIGSTE

ZINNEBEELD.

TOT DAT ZE 'T ZAL
HEBBEN GERAAKT.

OP

OP HET

LXXXVII^ste ZINNEBEELD.

Deez' Pyl naar 't Wit geſchoten, vliegt
Recht uit, en keert zich nooit ter zyden,
Schoon miſt en damp zyn vaart benyden,
En de onweêrſtorm het aardryk wiegt.
Hoe krachtig kan deez' Schets ons wyzen,
Dat nooit des waerelds yd'le ſchyn,
Maar 's Hemels eer ons doel moet zyn.
De pyl des wils moet nimmer ryzen
Naar geldzucht, praal en overdaad,
Om niet door ſpyt en ongenoegen,
Te daalen in een' poel van wroegen;
Laat die door de eed'le middelmaat
Beſtieren om naar 't wit te ſtreeven.
Dus moet men 't zy men drinkt of eet,
Of in iets nuts den tyd beſteed,
Steeds de eer aan zynen Schepper geeven:
Die naar dit Wit zyn pylen ſchiet
Uit een oprecht en buigzaam herte,
Nooit afgekeerd door ſmaad en ſmerte,
Zal eens, na lyden en verdriet,
Een' onwaardeerb'ren prys verwerven,
Daar nooit de hoogſte vreugd zal ſterven.

HET ACHT-EN-TAGTIGSTE ZINNEBEELD.

HY VOLGT GEEN KROMME PADEN.

OP HET

LXXXVIIIste ZINNEBEELD.

Deez' wyze Reiziger vermyd
De kromme en ongebaande wegen,
Die van zyn ſpoor zyn afgelegen,
  En leert ons om met wakk're vlyt
Steeds langs het pad der deugd te reizen,
  Die rechte weg die ons geleid,
  Met 's Hemels hulp in veiligheid,
Naar Vredeſtad met haar paleizen;
  Die haven van vermaak en ruſt,
Nooit voor de vroomen toegeſloten,
Daar alle welluſt word genoten,
  Daar rouw noch dood de blydſchap bluſt.
Laat and'ren dan een' afweg kiezen
  Van bygeloof, van zonde en waan,
  Zy zullen op dat ſpoor vergaan,
Ja ziel en zaligheid verliezen.
  Wat ons belangt men ſtreef maar voort,
Zo lang deez' ballingſchap zal duuren:
Al moet men hier wat ramp bezuuren:
  Geen nood: Die alles ziet en hoort
Zal ons met uitgeſtrekt verlangen
Eens in zyn eeuwig ryk ontfangen.

HET

HET NEGEN-EN-TAGTIGSTE
ZINNEBEELD.

DE WELLUST GEEFT DE DOOD.

OP HET

LXXXIX^ste ZINNEBEELD.

Deez' malſche Boter lokt de Vliegen
Door haaren lekk'ren ſmaak,
Die zich te deerelyk bedriegen,
En 't wenſchelyk vermaak
Hier boeten met hun dierbaar leven.
ô Schets van zulk een ziel,
Die door de gretigheid gedreven
Van 't deugdenſpoor verviel,
Met ſchat en welluſt na te jaagen,
Dat doodelyk venyn,
Die bronnen van de zwaarſte plaagen,
Wiêr vreugd beſtaat in ſchyn,
Die haaſt verdwynt gelyk de droomen!
ô Gulzige overdaad!
Gy hebt meer zielen om doen komen
Dan de oorlog en 't verraad.
Gelukkig zyn ze ſteeds wiêr zinnen
Door u niet zyn verleid,
Maar die de matigheid beminnen
Met vergenoegzaamheid,
En gretig zyn naar hemelſchatten,
Die 't ongeloof niet kan bevatten.

HET NEGENTIGSTE
ZINNEBEELD.

WAT HELPT HET.

OP HET

XC^ste ZINNEBEELD.

Schoon Tantalus hier zwoegt en hygt,
Om van deez' Boom met vrucht belaaden,
Zyn ſcherpen honger te verzaaden;
Schoon hy in 't water nederzygt;
Noch moet hy ſpys en drank ontbeeren.
ô Dwaazen die door gierigheid
Verhongerd, deerlyk zyt misleid!
En nimmer denkt dan op 't vermeeren,
En ſtaapelen van 't blinkend ſlyk
Daar gy om wroeten gaat en delven,
En arm, helaas! zyt by u zelven,
En nooit in iemands oogen ryk.
Laat deez' rampzalige aan u toonen
Dat ge in een' diepen geldvloed ſtaat,
Die nooit uw gouddorſt heeft verzaad.
Wie kan die ſnoode drift verſchoonen?
Ge ontbeert het geen gy niet bezit,
En dat gy door geduurig ſchraapen
Van ſchat op ſchat by een koſt raapen,
Terwyl ge Mammon daag'lyks bid
Om meer, durft gy hier naauw genieten.
Elendig ſchepſel nimmer vry
Van ramp in uwe ſlaverny;
Wat zal 'er voor u overſchieten
Indien ge u niet bekeert? Een ſtaat
Daar ſmert en droefheid nooit vergaat.

HET EEN-EN-NEGENTIGSTE

ZINNEBEELD.

WY ZOEKEN DE VRUGTEN,
EN NIET DE STAM.

OP HET

XCIste ZINNEBEELD.

Zie hoe het weeldrig Pluimgediert
In deeze Karſſeboomen zwiert,
Doch niet om vriendſchap te betoonen,
Maar om 't genot der vrucht die 't plukt.
Hoe krachtig wort hier uitgedrukt
Wat ſchyndeugd in dien menſch moet woonen
Die met de lippen ſtreelt en vleit,
Terwyl de ziel met bitterheid
Vervult is om zich eens te wreeken;
Die ſteeds op 's naaſtens welſtand vloekt,
En niets dan tafelvriendſchap zoekt,
Om zynen vriend naar 't hert te ſteeken;
Die veel van God en Godsdienſt ſpreekt,
Doch in 't gemoed veel adders kweekt
Van de allerſnoodſte gruweldaaden.
ô Monſterdier, ô vleiery,
Die door bedekte dwing'landy
Weet duizend zielen te verraaden!
Gelukkig is hy die uw aart
Leert kennen, en zich zelf bewaart,
Met 's Hemels hulp voor uwe laagen:
Want die, door yd'le waan verblind,
Zich aan uw ſchynvermaak verbind,
Zal nimmermeer Gods oog behaagen.
Men tracht dan door de oprechte deugd
Naar de onverwelkb're en waare vreugd.

HET TWEE-EN-NEGENTIGSTE ZINNEBEELD.

MAAR 'T WAS GEEN LICHAAM.

OP

OP HET

XCIIste ZINNEBEELD.

Wat leert ons doch dit Schaduwbeeld?
Dat alles wat hier vleit en ſtreelt,
En de oogen doet verbaazen
Van kinderen en dwaazen,
Door kunſt en pracht, maar duiſternis
Ja eene droom en ſchaduw is,
Die nimmer heil kan geeven
In 't wiſſelvallig leven.
Al wat de waereld heeft is waan,
Die als een rookdamp moet vergaan
Wanneer de zonneſtraalen
Van 's Hemels voorzorg daalen
In d' algemeenen ondergang.
Dies is hy dwaas die zyn belang
Op 't ydel niet wil bouwen.
Men leer' dan vaſt vertrouwen
Op 't ligchaam van oprechte deugd:
Dat baart een wezentlyke vreugd
Door Chriſtelyke pligten,
Daar ſchaduwen voor zwichten;
Eerſt hier in 't welbewuſt gemoed,
Dan ſteeds by God, het hoogſte goed.

HET DRIE-EN-NEGENTIGSTE ZINNEBEELD.

OVERTOOGEN, LICHT ZE.

OP HET
XCIIIste ZINNEBEELD.

Vergeefs bedekt dit Kleed de ſtraal
Van 't Kaarslicht, 't zal de gantſche zaal,
Schoon elk 't verhind'ren wou, beſchynen.
ô Schets der waarheid die haar glans
Verkregen heeft van 's Hemels trans,
Waar voor de nevelen verdwynen
Van nyd, bedrog, geweld en twiſt!
Men dekk' haar met het kleed van liſt
En logen, 't zal haar licht niet deeren:
Dat dringt, hoe zeer veracht, beſtreên
Met kracht door die vermomming heen;
Niets kan die tintelingen weeren.
Verdrukte, ſchoon de laſter woed
En kwetſt uw' goeden naam, ſchep moed;
Wil alle uw vrees door hoop verbannen:
De waarheid tot uw hulp gereed,
Schoon zy op wolle zoolen treed
Zal eindeling haar vierſchaar ſpannen,
Tot ſchrik der boosheid, die nu lagcht
En ſpot, wanneer ze door de kracht
Van haar onwederſtaanb're ſtraalen,
Elks misdaad, hoe geheim die is
Verſchoolen in de duiſternis,
Voor ieder zal te voorſchyn haalen,
Tot trooſt in uw verdriet en pyn;
Is 't hier niet, 't zal daar boven zyn.

HET

HET VIER-EN-NEGENTIGSTE

ZINNEBEELD.

AL DE SCHADUWEN
ZYN GEWEEKEN.

OP

OP HET

XCIV^ste ZINNEBEELD.

Wanneer de ſchaduw is geweken,
Als 't zonnelicht verryſt in 't ooſt.
Die ons door zynen glans vertrooſt
Dan word de druk van 't hert geſtreeken;
Dan is de flaauwe ziel verheugt,
En vind verkwikking in haar kwynen.
ô Zinnebeeld van 't helder ſchynen
Der zon die 't all' vervult met vreugd;
Der Heilzon, die door zyne ſtraalen
Den nacht van ramp verdwynen doet,
En in 't boetvaardige gemoed
Komt met zyn zegeningen daalen,
Opdat het by den dag in 't licht
Van zyn genaê dat nooit zal zinken,
Zou wand'len en geduurig blinken
Door waare deugd voor elks gezicht!
Dus zal geen ſchaduw hem bedriegen
Van 't ſchyngenot; dus zal de nacht
Des tweeden doods hem onverwacht
In zorgeloosheids ſlaap niet wiegen:
Want tot zyn ruſt ('t ga laag of hoog)
Houd hy dat zielslicht ſteeds in 't oog.

HET VYF-EN-NEGENTIGSTE

ZINNEBEELD.

DE STANTVASTIGHEIT
IS NOG GROOTER.

OP HET

XCV^ste ZINNEBEELD.

Deez' Slang die d' Aardkloot heeft om-
Leert ons hier wel voorzichtig waaken,(ringt,
Om tot ons oogmerk te geraaken,
Eer roekeloosheid binnen dringt.
Maar deze ſchranderheid van oordeel,
Hoe afgeperkt door wys beleid,
Geeft zonder de volſtandigheid
In deugdsbetrachtig, weinig voordeel.
Men blyf' maar by dit Zinnebeeld.
De ſlang is ſchrander, maar ook driftig
Tot ieders rampſpoed, ja vergiftig;
Zy ſteekt ons dood'lyk wyl ze ſtreelt.
Dies, ſchoon men alles af kon meeten
Door wiskunſt 't is vergeefs geploegt,
Wanneer het hert inwendig wroegt,
Om dat het heeft de deugd vergeeten.
Dit leert ons door haar onderwys
De ziel voor 't onverſtand te dekken:
Maar Godsvrucht moet het werk voltrekken,
Stantvaſtigheid behaalt den prys.
God wil zyn dienaars wel beloonen:
Maar 't eind moet eerſt de daaden kroonen.

HET ZES-EN-NEGENTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZE VERWARD ZICH.

OP HET

XCVI^ste ZINNEBEELD.

De Vliegen, door deez' Spin bedroogen
Daar zy haar net voor breit,
Vertoonen klaar 't beleid
Van hun, die wenſchen naar vermogen,
Naar welluſt, ſtaat en eer,
En zalig achten die dit hebben.
Dus raaken ze in die ſpinnewebben
Verward, en ſtorten neêr
In 't ſlym van duizend doodsgevaaren.
Dus lokt de helſche Spin
De onvaſte zielen in
Het weeffel van zyn heilloos gaven
Waar in hy hen verſlind.
Gelukkig hy, die met genoegen
Zyn' ſtaat weet naar Gods wil te voegen,
En in zyn kleen bewind,
Van hoogmoed ſchuw, zich laat bepaalen
Naar 't voorſchrift van Gods wet:
Die ziel zal nooit in 't net
Van heerſchende aardsgezindheid daalen,
Maar vliegen naar dien ſtaat
Die nimmermeer vergaat.

HET ZEVEN-EN-NEGENTIGSTE

ZINNEBEELD.

HET NEDERDALEN IS GEMAKKELYK.

OP

OP HET

XCVIIste ZINNEBEELD.

Deez' Wolf, door 't aas verlokt, bevind
Het ligt om in deez' Put te zinken:
Maar 't klimmen is hem, hoe gezwind
Hy is, verboôn: hy moet verdrinken.
ô Schets van hun die in den poel
Van gruwelen gemak'lyk daalen
Doch door het ydele gewoel
En dert'le luſt zo verr' verdwaalen
In dieptens van den tweeden dood,
Dat zy onmoog'lyk konnen ryzen
Door waar berouw, om in dien nood
Hunn' pligt van herten te bewyzen
Aan God, die in de hoogte woont!
Men leere dan de zonde haaten
Die ons ſteeds naar beneden troont,
En op de Godsvrucht zich verlaaten;
Die hier de ziel, hoewel met pyn,
De kruisberg opvoert, om te ruſten
In d' onvergangb'ren zonneſchyn,
Van onverwelkelyke luſten.
Wie hier zyn Paradys verkieſt,
't Is recht dat hy 't hierna verlieſt.

HET ACHT-EN-NEGENTIGSTE ZINNEBEELD.

HY GROEND, AL MOET
HY STERVEN.

OP

OP HET

XCVIII^ste ZINNEBEELD.

Het Muurgewas groeit welig voort,
Maar 't ſtort ook, door den tyd en 't weder,
In 't einde eens met den puinhoop neder.
Zo ziet men vry en ongeſtoort
De boozen in hunn' handel bloejen;
Zy leven vrolyk en geruſt;
Het gaat hen ſteeds naar wenſch en luſt,
Om trots en dertel op te groejen.
Dus kent hun weelde perk noch maat;
De waan komt in het brein geſtegen,
Als of de Goddelyke zegen
Hen om hun deugd ſtelde in dien ſtaat;
Terwyl het onverwinbaar ſlagzwaard
Van 's Hemels wraak op nieuw geſcherpt,
Hen als het puin ter neder werpt,
En voor de hoogſte Vierſchaar dagvaart,
Door een verhaaſte en wreede dood,
Om 't droevig vonnis aan te hooren,
Voor onboetvaardigen beſchooren.
Men zy dan liever kleen als groot,
En ſteeds door Godsvrucht op zyn hoede.
De Vroomen dient het all' ten goede.

HET NEGEN-EN-NEGENTIGSTE

ZINNEBEELD.

ZY ZULLEN TE ZA-
MEN VERGAAN.

OP

OP HET
XCIX^ste ZINNEBEELD.

Gy die op glori zyt gezet
En met een ſchelle loftrompet
Uw gaaven uit doet blaazen,
Ziet tot uw les, ô dwaazen!
Dit Grafgewelf vol pracht gebouwt
Voor hem, die moog'lyk fier en ſtout
Op 't bed van eer geſtorven,
Deez' toeſtel heeft verworven.
Dit konſtſtuk, dierbaar van waardy,
Vergaat tot ſtof, zo wel als hy.
De tombe is reeds verſleten,
En met den held vergeeten.
ô Aardworm, die u zelf verheft,
En nooit uw nietigheid beſeft,
Ja bouwt op yd'le droomen!
Waar zyt ge toe gekomen?
Is rook en damp wel lovens waard?
ô Neen: verander dan van aart,
En buig uw trotſe zinnen.
Doch wilt ge een eernaam winnen,
Die hooger vliegt dan 't hoogſte zwerk,
Geef God den prys van alle uw werk,
En wil in zwakheid roemen:
Dat zal u nooit verdoemen:
Dit is de grondſlag van de deugd,
De weg naar de onvergangb're vreugd.

HET HONDERDSTE ZINNEBEELD.

DIT BLEEF MYNA DE DOOD.

OP HET
C^ste ZINNEBEELD.

Laat u dit Doodshoofd niet verſchrikken,
Deez' Tombe ontſtelle uw geeſt toch niet.
Zy beelden af, hoe uw verdriet,
Met 's levens uitterſte oogenblikken,
Een einde neemt, ô vroome ziel!
Laat dan de Goddeloozen beeven
(Wiêr deel en wenſch was in dit leven,
Die 't aards genot zo wel beviel,
Dat zy het hielden voor hunn' hemel)
Voor 't denkbeeld gruw'lyk in hun oog.
Maar gy, wiens dierb're ſchat om hoog,
Verr' boven 't ydele gewemel,
Beveiligd is in 's Heeren hand,
Waar uit ge dien weêr zult ontfangen,
Verheug u! Zing nu zegezangen:
De dood voert u naar 't Vaderland;
Zy is een doorgang tot de zaalen
Van 't nieuwe Salem, daar de Zon,
Die nimmer eindigt, nooit begon
Voor eeuwig blinkt met haare ſtraalen.
ô Welſtand zonder leed en laſt!
Wie zal uw heerlykheid verwerven?
Die d' ouden menſch aan 't kruis doet ſterven,
Eer hy van 't ſterflot word verraſt.
Die dood kan, door 't volſtandig ſtryden
Ons van den tweeden dood bevryden.

BLADWYZER
DER
ZINNEBEELDEN.

I. Zinnebeeld, Laat hy dit alleen hebben en behouden. Pag. 2
II. ——— Zyn wortelen ſtellen hem in veyligheid. 4
III. ——— Ik verlaat al 't andere. 6
IV. ——— Van daar trekt hy zyn leven en deugd. 8
V. ——— Wederſtaande word ik gebroken. 10
VI. ——— Daar is de ruſt niet te vinden. 12
VII. ——— Lichtende, verlicht ze alles. 14
VIII. ——— Hy verlicht ook de geringſte dingen. 16
IX. ——— Ze onderſteund. 18
X. ——— Hy ſchikt voor zich zelven. 20
XI. ——— Zy vluchten voor zyn opgaande licht. 22
XII. ——— Aangeraakt, zullen ze geluid geeven. 24
XIII. ——— Ik vind ruſt in de beweeging. 26
XIV. ——— Op dat hy niet verteerd. 28
XV. ——— Overal zoet. 30
XVI. ——— Hy ſchynende, zal ik opgeheft worden. 32
XVII. ——— Hy is 'er boven. 34
XVIII. ——— Ik word door levendige wateren gedreven. 36
XIX. ——— Schoon in tegenheeden. 38
XX. ——— Op dat het te beter waſſe. 40
XXI. ——— Hy heeft in 't brooze gewerkt. 42

XXII.

XXII. —— Zy zullen duuren. 44
XXIII. —— Zy word door inwendige beweegingen beſtierd. 46
XXIV. —— Hy is niet al te zeker. 48
XXV. —— Ze geeft het meegedeelde licht weder. 50
XXVI. —— Zyn achting komt hem van een ander. 52
XXVII. —— Niet door zyn eige licht 54
XXVIII. —— 't Vermag door 't aangeroerde. 56
XXIX. —— Hy is nergens zeker. 58
XXX —— Ze leit neder, terwyl ze word volmaakt. 60
XXXI. —— Ik barſt in de hoogte. 62
XXXII. —— Terwyl ik lyde, vloeit het weg. 64
XXXIII. —— Hy word verborgen om te voorſchyn te komen. 66
XXXIV. —— Zy wint, terwyl zy verlieſt. 68
XXXV. —— De gunſt des Hemels is hem genoeg. 70
XXXVI. —— Hy word evenwel bekent. 72
XXXVII. —— Zyn afweezen doet ons bevriezen. 74
XXXVIII. —— Om in 't kort weder te komen. 76
XXXIX. —— 't Is genoeg om te ſterven. 78
XL. —— Hoewel hy ver af is. 80
XLI. —— Zyn tegenwoordigheit doet herleeven. 82
XLII. —— Zyn beweeging verwarmt ons. 84
XLIII. —— De warmte doet ons wederkomen. 85
XLIV. —— Hy helpt het op. 88

XLV.

XLV. —— Ik moedig aan, als ik aan gemoedigt word. 90
XLVI. —— Hy beſtierd het alleen. 92
XLVII. —— Wat is het groot beſlag, als 't niet beweegt. 94
XLVIII. —— Dit is haar voedzel en leven. 96
XLIX. —— Ze heeft 'er meer luiſter door. 98
L. —— Op dat hy 't volbrenge. 100
LI. —— Ik was, terwyl ik bevochtigt wordt. 102
LII. —— Alles uwe gaave. 104
LIII. —— 't Neemt af, na dat het zich verheft. 106
LIV. —— Wat doet dit klein by 't groote licht? 108
LV. —— Alles wykt voor hem. 110
LVI. —— Van een 112
LVII. —— Wie zou 't anders beweegen. 114
LVIII. —— Als den Hemel maar ſtryd. 116
LIX. —— Wat helpen deeze in myn afweezen? 118
LX. —— Niet door zulken hulp. 120
LXI. —— Verlaat het niet. 122
LXII. —— Die mind, gevoeld noch vreeſt. 124
LXIII. —— Ze bied zich eenen aan. 126
LXIV. —— Zy zoekt u alleen. 128
LXV. —— Ik zal gaan daar gy my heenen ſtiert. 130
LXVI. —— Ik word door uwe wind gedreven. 132
LXVII. —— Ik zoek niet, dat ik vang. 134
LXVIII. —— Zy zullen den onvervaarden ſlaan. 136
LXIX. —— Op beweegelyke bollen geveſt. 138
LXX.

LXX. —— Van een licht. 140
LXXI. —— Ze beveſtigt, en verciert. 142
LXXII. —— Het ſtaat door zyn gewicht. 144
LXXIII. —— Hoe hooger, hoe verder. 146
LXXIV. —— Als dit maar alleen mag overblyven. 148
LXXV. —— Die inwendige behaagen. 150
LXXVI. —— Zo vervallen de uitwendige dingen. 152
LXXVII. —— Ze is ſchadelyk en voordeelig. 154
LXXVIII. —— Het loopt 'er te zuiverder door. 156
LXXIX. —— Gebrooken ben ik noch beter. 158
LXXX. —— Het vernieuwt. 160
LXXXI. —— 't Word in de zuiverheit bewaard. 162
LXXXII. —— Ik bewaar de tedere myrten voor de koude. 164
LXXXIII. —— Den Hemel ſchikt voor my. 166
LXXXIV. —— Alles is heerlyk in zyn rang. 168
LXXXV. —— Verſcheiden en dezelve. 170
LXXXVI. —— Zy worden tot hun gebruik bewaart. 172
LXXXVII. —— Tot datze 't zal hebben geraakt. 174
LXXXVIII. —— Hy volgt geen kromme paden. 176
LXXXIX. —— De welluſt geeft de dood. 178
XC. —— Wat helpt het. 180
XCI. —— Wy zoeken de vruchten en niet de ſtam. 182

XCII.

XCII. —— Maar 't was geen lichaam. 184
XCIII. —— Overtoogen, licht ze. 186
XCIV. —— Al de ſchaduwen zyn geweeken. 188
XCV. —— De Stantvaſtigheit is nog grooter. 190
XCVI. —— Ze verward zich. 192
XCVII. —— Het nederdalen is gemakkelyk. 194
XCVIII. —— Hy groend, al moet hy ſterven. 196
XCIX. —— Zy zullen te zamen vergaan. 198
C. —— Dit bleef my na de dood. 200

EINDE.

CATALOGUS
VAN
BOEKEN,
Die te Amsterdam by HENDRIK BOSCH te bekomen zyn.

In Folio.

DE Bruins Reizen, door Perziën en Moscoviën
't Leven van de Ruiter,
Cats slaapeloze nagten,
Vondels inwyding van 't Stadhuis van Amsterdam.
Martius Lexecon Philologicum. 2 voll

Quarto.

J: V. Hoogstratens Republyk van Venetien in Poëzy.
——— Leven van Paulus in Poëzy.
Hoogvliets Ovidius feestdagen.
Hennepins Reizen.
Sanson inleiding tot de Geographie.
Pars Naamrol der Bataviſch schryvers.
Sulpitius Severus Kerkelyke Historiën.
Vondels Maagden-brieven.
——— Helden Gods.
——— Altaargeheimeniszen.
——— Heerlykheid der Kerke.
Janſonius heilige Uitspanningen.
Bidlo 's Poëzy.
Giron duitsse en Italiaanse Dictionarium.
Doudyns Haagse Merkurius.
Poots gedigten.
Zeeus gedigten.
de Haas gedigten.
Palfyn oogsiekten.

Von-

Vondels toneel des menſchen leeven.
Van Staveren huyshouding Gods, van den beginne tot in de Sundvloed.
Limburgh over de Handelingen der Apoſtelen.
Van Dorp ſtigelyke gedigten met kopere platen.

In Octavo.

Reland Palaſtina of beſchryving van't Heyligeland.
Longinus over de verhevendheid des ſtyls.
Rixtels gedigten.
Gilblas, of ſpaanſſe Avanturier.
Liſt en bedrog der Medicynen.
Limburgs Geneeskunde.
Palfyns Anatomie.
H. S. V. S. Mengeldigten.
Lomannus Bybel bloemen, in Rym.
De gevallen van Telemachus.
Levensloop van Tychander.
't Leven van den Hertog van Oſſuna.
Lucretius Carus van 't Heel-Al.
Naamrol van alle Toneelſpeelen.
Smits Schatkamer der Nederlandſſe oudheden.
Van der Heiden Klaagliederen van Jeremia.
Erasmus zamenſpraaken.
——— Spreuken.
Verrykes Zinnebeelden met 100 koperé Konſtplaten.
Hoogſtratens Mengelpoëzy 5 delen.
Hermanus van den Burgs gezangen op noten 5 den druk.
Sweerts gezangen op Muzyk.
Leti Heldendeugden.
Leven van Cæſar Borgia.
Pater Abram iets voor allen. 2 deelen met 120 Platen.
——— Mengelmoes met 60 Platen.
Anſlo Poëzey.
Casper Brant Poëzy.
Raey weerelt begin midden en einde.